

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	„ 13.—
za četrt leta	„ 6.50
za en mesec	„ 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej	K 22.40
za pol leta	„ 11.20
za četrt leta	„ 5.60
za en mesec	„ 1.90

Že pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):	
za enkrat	13 h
za dvakrat	11 „
za trikrat	9 „
za več ko trikrat	8 „

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem obilavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ali ni rešitve?

Na Ogrskem se že dolgo pleto važne stvari. Dasi je celo za najizkušenejše državnike težko ugeniti in sklepati, kaj se godi za kulisami mažarskih strank, je vendar zadnji čas veliko znamenj, iz katerih se da vsaj eno posneti, da koalicijska mažarskih vladnih strank razpada in je treba misliti na novo vladno, ki naj prevzame drž. posle.

Kako je do tega prišlo, da dozdej koalirane stranke ne morejo več iti skupaj, to bogvedi. Kar se namreč Mažarov tiče, človek nikoli ni siguran, ali so zapletki, ki se v njihovem politiskem življenju pojavljajo, natorni ali pa le umetno narejeni ter dogovorjeni, da si kaj prigoljufajo. Navadno plača te račune krona, oziroma naša državna polovica.

Tudi topot bi se bilo kmalu nekaj takega dogodilo. Neodvisna stranka, ki stoji na temelju načel Lajosa Košuta iz l. 1848, ustavna stranka grofa Andrássyja, ki se »lojalno« drži dualističnega principa, dato 1867, in katoliška ljudska stranka niso več soglašale. Prej tako lepo uglasena koalicijska je jela peti napačne glasove. Dr. Weckerle in Kossuth sta si tedaj izmislila novo sredstvo, da zopet uglasita koalicijsko. Izkušala sta krono pregovoriti, da dovoli Mažarom vojaške koncesije, ki naj bi bile prvi korak za popolno ločitev skupne armade v avstrijsko in ogrsko. Krona in vojni minister sta se že udala, kajti dr. Weckerle jima je živo slikal vruga na steno, češ, če ne privolita v te zahteve, ki so malenkostne in se prav nič ne tičejo skupnosti armade, gre na Ogrskem vse na kose in nastale bodo velike, celi državi nevarne homatije, prišli bodo na vrh radikanci itd.

Toda gospodica zbornica se je slovesno oglasila in grof Thun je rotli krono, naj varuje edinstvo armade, ki je spričo sedanjega zunanjepolitičnega značaja edino, na kar se more monarhija še zanesti. Ta apel in brez dvoma tudi pritisk gotovih vplivnih oseb na dvoru je res imel uspeh.

Dr. Weckerle se torej ni posrečilo potom vojaških koncesij zakrpati špranj, ki zijajo na njegovi pisani vladni večini. V neodvisni stranki se je pojavila močna

frakcija, na čelu ji Justh, Hollo in grof Batthyany, ki hočejo na vsak način sedanjo vladno strmoglaviti ter sestaviti novo vladno, ki bi se opirala edino na neodvisno stranko. Začeli so naenkrat zahtevati neodvisno banko. Grof Andrássy, minister notranjih zadev, zelo vpoštevani na dvoru, »lojalni«, oče slavne volivne reforme, pa se upira neodvisni banki, dobro vedoč, da bi pomenjala gospodarski polom za Ogrsko, ki živi vse svoje življenje kot parasit na telesu tostranske državne polovice. Toda Justh pravi: Ali se zavzame vladna za neodvisno banko ali pa razbijemo Andrássyjevo volivno reformo, ki je ničvredna. Kriza je tu.

Cesar je poklical k sebi grofa Andrássyja. Danes je pozvan k njemu grof Apponyi, intimus Kossuthov. Brezdvoma izkuša krona zvedeti, kako bi se mogla sestaviti nova viada. Koalicijska načel l. 1867. z načeli l. 1848. se ne da vzdržati, kakor se kaže. Ali naj zavladajo radikanci, Košutovci ali pa »lojalni« ljudje, katerih tudi ni malo in komaj čakajo, da jim kralj poveri zopet vladno: grof Khuen-Hedervary, Tisza, Kristoffy itd. Ogrskemu narodu je itak vseeno, kdo ga vlada. Glavna stvar je, da župani in sudaci ne izgubijo svojih provizij, listi pa svojih subvencij iz reptilškega zaklada. Najbolj verjetno je, da se stavi novo vladno kak član neodvisne stranke, Justh bo v njegovem kabinetu za ministra, Hollo pa predsednik zbornice. Potem bo na Ogrskem zopet nekaj časa mir, dokler ne bo kaka nova leknost postala željna ministrskega kruha.

Tako se mažarske zadeve sučejo v večnem krogotoku umazanih osebnih ambicij in klikarstva. Nihče nima poguma končati to sramotno politiko, ki truje naš državni organizem. Zakaj si merodajni faktorji ne poiščejo železne pesti, mož, ki bi, kakor je dogovorjeno v paktu s krono, izvedli pravično volivno reformo in spravili do veljave ljudski glas, glas zatiranih narodnosti nemažarske krvi. Ali ni sramota za nas, da morajo tujci, Angleži in Škandinavci povzdigati svoj glas za nemažarske narodnosti, da inozemstvu prepuščamo skrb za narode, ki so zvesti dinastiji, pa vendar tlačeni od budimpeštanske klike, ki dela z njimi kar hoče. Ali je častno za nas, da znani Watson (Scotus Viator) zopet v novi knjigi (Racial pro-

blems in Hungary) opozarja Evropo na krivice, ki se gode Slovakom, narodu, ki gleda v dinastijo kakor v Boga in od nje upa rešitve?

In kaj vidimo na Hrvaškem? Še vedno vlada baron Rauch, zakaj in kako, se ne ve. Ali vleče Rauch Mažare ali Mažari Raucha, se ne da dognati; to je gotovo, da plačajo račun Hrvati. Pravkar je izdal železniški minister naredbo, ki pomenja nov korak k pomadžarjenju, samo lansko leto so ustanovili Mažari na Hrvaškem 32 šol, v Osijeku pa snujejo sedaj celo gimnazijo. Kako so svoj čas s Srbi delali proti Hrvatom, je znano iz dobe grofa Khuena, ki je dovolil, da so ga imenovali »srbskega bana«, kako pa danes proti istim Srbom nastopajo, kaže veleizdajski proces. Da se ga Košutovci silno boje, dokazuje na-log, ki je prišel iz Budimpešte v Zagreb, da naj se sodni dvor ogiba »nepotrebnih razprav o stvarih, ki ne spadajo strogo v obtožnico« !

Ali res ni nikogar, da bi izžgal to rano iz telesa monarhije? Uničil lažljivo teorijo, da tvorijo Mažari posebno politično narodnost? Podal roko Slovakom, Hrvatom, Rusinom in Srbom, da vstanejo in stro neopravičeno premoč maloštevilne in malorodovitne mongolske pasme, ki kakor tujec-kolonizator tlačijo življenja kipeča in zdrava ljudstva? ...

Potres v Južni Italii

Rešitev po 22 dneh.

Dne 18. t. m. so iz razvalin neke hiše na korzu Vittorio Emanuele v Messini potegnili na dan več mrličev in moškega, ki je bil sicer že mrliču podoben, a je še dihal.

Požar v Messini.

Požar v Messini še divja pod razvalinami. Plameni švigajo med gostim dimom proti nebu. Ogenj uničuje hiše, ki so po potresu še ostale. Razletelo je skladišče špirita in velika zaloga petroleja. Gašenje je pomanjkljivo, ker nedostaja brizgalnic.

Ali naj se zgradi nova Messina?

Francoska učenjaka Michel Levy in Kamilo Flammarion sta odločno proti temu, da bi se zgradila nova Messina na dosedanem prostoru ali pa v bližini. Vsa ta obal je posvečena propadu, ker leži nad

nevarnim robom zemeljske formacije. Flammarion pravi, da bi se smelo zgraditi k večjemu pritlične ali enonadstropne hiše iz cementa z železnim ogrodjem, kakor so v navadi na potresnem ozemlju Japonske, nikakor pa ne visoke palače.

Madrid za žrtve.

Dobrodelna predstava v kraljevskem gledišču, pri kateri je bil navzoč kralj Alfonso XIII. s kraljico, kraljico materjo in celim dvorom, je imela 70.000 frankov čistega dobička.

Škoda, provzročena po potresu.

Glasom poročil iz Rima znaša po uradni cenitvi škoda, provzročena po potresu, okroglo dve milijardi lir. Vladna predloga, da se Messina nanovo zgradi, pride še ta mesec pred zbornico.

Zanimiv pojav.

General Darditi je včeraj iz Palmi brzojavil ministrskemu predsedniku Giolitti-ju: Iz razpoke neke ob morju ležeče skale se dviga gost dim in žvepleni plin. Vsled vročine so se bližnja drevesa posušila. Zaukazana je preiskava tega pojava.

Dnevne novice.

+ Boj za volitve v trgovsko in obrtno zbornico

so včeraj začeli predsednik trgovske in obrtne zbornice Lenarčič, »Sloven. Narod« in ves liberalni aparat. »Narod« je priobčil tudi že liberalne kandidate. Liberalni agitatorji letajo od hiše do hiše in pobirajo glasovnice. V okolico so se danes zjutraj peljali z izvožčki. Samoumevno je, da postavimo torej tudi mi v vseh, tudi v l. obrtni kategoriji, svoje kandidate, zato naj volivci svoje podpisane glasovnice pošljejo takoj na naslov: Ivan Kregar, pasarski mojster v Ljubljani. V trgovski in obrtni zbornici se potrebuje odločnih, za prosep obrti in trgovine vnetih mož, in ne liberalnih strankarjev, ki pri najvažnejših zadevah navadno — molče. Opozarjamo vse zavedne volivce, naj se ne dajo zavesti po liberalni agitaciji! Naši somišljeniki naj pazijo, da jih liberalni agitatorji nikjer ne prehitijo. Povsod na delo!

Pomožna akcija.

»Gospodarska zveza« opozarja tem potom vse interese te pomožne akcije, kakor hranilnice in posojilnice, županstva in tudi posamezne po-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

Posrečilo se mi je, da sem prišel iz morja; nisem se povrnil praznih rok. Tam je sedaj ležala ladja prosta vseh roparjev, da jo zopet vzamejo v last naši možje in odrinejo na morje. Nič ni bilo bolj samo ob sebi umevnega, kakor vrniti se domov v ostrog in se ponašati s svojimi uspehi. Morebiti bi me malo karali radi mojega bega, toda osvoboditev »Hispaniole« je bil zadosten odgovor in nadejal sem se, da bo celotna kapitan Smollett priznal, da nisem tratil časa.

Takih misli in prav dobre volje sem se podal na pot domov proti ostrogu in svojim tovarišem. Spominjal sem se, da je najbolj vzhodni izmed obeh potokov, ki sta se izlivala v sidrišče kapitana Kidda, tekkel od gore z dvema vrhoma na moji levi strani, in radi tega sem se obrnil v to smer, da bi prekoračil potok, kjer je bil še majhen. Gozd ni bil gost in sledeč nižjim podaljškom gore sem kmalu zavil

za ono goro in ne dolgo potem prebrel vodo, ki mi je segala skoro do kolen.

To me je privedlo blizu onega kraja, kjer sem naletel na Ben Gunna, in zaradi tega sem korakal bolj previdno in se oziral na vse strani. Kmalu se je popolnoma stemnilo, in ko sem ugledal dolino med obema vrhovoma, sem opazil na nebu migljajoč svet, kjer je po mojih mislih človek z otoka pri prasketajočem ognju kuhal svojo večerjo. Čudil sem se sam pri sebi, da je mogel biti tako brezskrben. Kajti ako sem jaz videl to žarenje, ali ni mogel tega opaziti Silver, ki je taboril na obrežju med močvirjem?

Polagoma je postala noč še bolj črna, in vse, kar sem mogel storiti, je bilo, da sem hodil vsaj nekoliko približno proti svojemu cilju; gora z dvema vrhovoma za menoj in Daljnogled na moji desnici so postajali vedno manj in manj vidni. Zvezd je bilo malo in so bile blede, in po ravnini sem se neprestano izpotikal in padal v peščene jame.

Naenkrat me je obdala neka svetloba. Ozrl sem se kviško; blede svitanje luninih žarkov se je prikazalo izza vrhunca Daljnogleda, in kmalu potem sem videl nekaj širokega in srebrnega, ko se je pomikalo globoko doli za drevesi in vedel sem, da je vzhajala luna.

S pomočjo te svetlobe sem kmalu prehodil ostanek svojega pota; včasih

sem korakal, včasih tekkel in se nepotrpežljivo bližal ostrogu. Ko sem pa stopil v gozd, ki leži pred njim, nisem bil tako lahkomišeln, da ne bi umeril svojih korakov in hodil nekoliko bolj oprezno. Moji doživljaji bi se žalostno končali, ako bi me moji pomotoma ustrelili.

Dospel sem naravnost doli do roba gozda. Zapadni del je bil že ves razsvetljen, ostanek pa in ostrog so ležali še vedno v temni senci, obrobjeni z dolgimi srebrnimi svetlobnimi žarki. Na drugi strani koče je izgorel velikanski ogenj do pepela in razširjal mirno rudečo svetlobo, ki je bila v velikem nasprotju z blede svetlobo lune. Niti žive duše ni bilo čutiti niti glasu izvemši šumenje vetra.

Zelo začuden in morebiti tudi malo prestrašen sem se ustavil. Mi nismo imeli navade zakuriti velikega ognja, po kapitanovem povelju smo celo skoparili z lesom, in začel sem se bati, da se je utegnilo v moji odsotnosti kaj hudega zgoditi.

Plazil sem se okoli vzhodnega konca in vedno stal v senci ter sem na pripravnem mestu, kjer je bila tema največja, splezal čez ograjo.

Da sem bil še bolj gotov, sem se plazil po vseh štirih brez najmanjšega šuma proti hiši. Ko sem dospel bližje, je postalo moje srce naenkrat mnogo lažje. Smrčanje samo ob sebi ni ravno prijeten glas in jaz sem se pri drugih priložnostih po-

gosto pritoževal radi njega, toda v tem trenutku je bilo slišati kakor godba, kako so moji prijatelji glasno in mirno smrčali v svojem spanju. Mornarski klic straže: »Vse dobro!« ni nikdar bolj pomirjajoče donel na moja ušesa.

V istem času pa ni bilo nobenega dvoma o eni stvari: oni so strašansko slabo stražili. Ako bi bil Silver in njegovi, ki bi se plazili sedaj okoli njih, živa duša ne bi dočakala belega dne. Tako se godi, sem si mislil, ako je kapitan ranjen, in zopet sem začel samega sebe močno gratulirati radi tega, ker sem jih zapustil v toliki nevarnosti, ko jih je bilo tako malo za stražo.

Med tem sem se priplazil do vrat in vstal. Povsod je bila tema, tako da nisem mogel ničesar razločevati s svojimi očmi. Kar se tiče glasov, je bilo čuti enakomerno smrčanje spečih in semintja kak majhen šum, ki si ga niseh mogel razlagati.

S svojim orožjem pred seboj sem stopil naravnost notri. Nameraval sem se vleči na svoj prostor (sem mislil in se heheta!) in se razveseljovati nad njihovimi obrazi, ko me najdejo naslednjega jutra.

Moja noga je zadela ob nekaj, kar se je umaknilo — bila je noga enega spečih — obrnil se je in zastokal, vendar se ni zbudil. (Dalje prihodnjič.)

sestnike, da ji vsled ukaza visoke c. kr. deželne vlade absolutno ni mogoče katerikoli osebnih želja prosilcev upoštevati, ker je vladna konferenca dne 17. t. m. sklenila, da se ima druga razdelitev samo na podlagi prošnji, katere so se oddale potom županstev vladi. vršiti. Opozorjamo tudi še, da bodo vse tozadevne prošnje, naslovljene na »Gospodarsko zvezo«, ostale brezuspešne in nerešene. Prosimo nujno, da prosilci to upoštevajo!

+ Pomožna akcija — pomankanje krme. Na izvajanja g. Alojzija Domicelja v Zagorju pri St. Petru izjavlja »Gospodarska zveza« samo toliko, da je bilo seno za celo Kranjsko razven par občin, katere so direktno dobile isto, že okoli Božiča disponirano pri dobaviteljih in bo tudi, če se to ni zgodilo, v par dneh razdeljeno. Razvidno je torej, da je vse delo ene razdelitve, kar ga je imela »Gospodarska zveza« direktno s prosilci, že izvršeno. Kar se pa tiče opazke na naslov gospoda Škerbinca, je pač g. Domicelj ono »obupno jadikovanje« videl le v svoji burni domišljiji, — na nas je napravil vtis, kot bi je imel jako veliko, in le obžalujemo g. Domicelja, če tudi o drugih rečeh na podlagi svojih »osebnih prepričanj« tako nezanesljivo, slabo in napačno sodi. Slednjič je treba omeniti še glede nasveta g. Domicelja kranjskim občinam, naj se obrnejo naravnost na deželno vladu, da so občine to itak že storile, in vlada je tudi svoje že ukrenila.

+ Predloga glede laške pravne fakultete v nevarnosti. »Hrvatska korespondenca« poroča iz državnozbornih krogov, da bi se italijanski poslanci zadovoljili tudi s pravno fakulteto na Dunaju, ker uvidevajo, da jim je vlada v Trstu ne more pod nobenim pogojem ustanoviti. Vprašanje pa je, ali bodo mogli nemški krščanski socialci pritrditi vladni predlogi. Ne le da bi jim potem očitali nemški radikali, da so povzročili nevarnost za nemški značaj Dunaja, ampak tudi Čehi bi zahtevali pravico javnosti svojim dunajskim zasebnim šolam. Obenem bi zahtevali tudi Malorusi (3.500.000) in Slovenci (1.250.000), da se jim da iste pravice, kakor še ne 800.000 Italijanov. Na popolno malorusko univerzo s lastno avtonomijo pa vlada niti ne misli, ker se ne mara zameriti Poljakom. Vlada bo torej težko spravila predlogo o laški pravni fakulteti pod streho. Mogoče pa je, da vključ vsemu najde odsek formulo, ki bi obenem ustregla vsem strankam.

Odlikovanje. Papež Pij X. je odlikoval banjaluskega odvetnika in predsednika okrajne »Hrv. nar. zajednice«, dr. Jozo Šumanovića z zlatim križcem »pro Ecclesia et pontifice«.

+ Narodnostna konferenca v Trstu. V zadevi sklicanja tržaškega deželnega zbora so bili za včeraj poklicani zastopniki Italijanov in Slovencev k ces. namestniku Hohenlohu.

+ Ali izpolnjujete svojo dolžnost? — Katero pa? Da kolekujete vsako pismo s kolkom: »Obmejnim bratom v pomoč.«

+ Vodovod Cerknica-Rakek. Z Dunaja se nam poroča: Vlada zahteva, da deželni zbor sklene poseben zakon o gradnji tega vodovoda. Načrt zakona je poljedelsko ministrstvo že v novembru 1908. poslalo finančnemu ministrstvu v odobrenje. Ondi pa je načrt obležal, da ga deželni zbor v zadnjem kratkem zasedanju ni mogel rešiti. Po posredovanju poslanca Žitnika je deželna vlada minoli teden brzojavno prosila poljedelsko ministrstvo, naj ji hitro pošlje načrt. Finančno ministrstvo pa je prepozno vrnilo ves akt, ki ga je poljedelsko ministrstvo poslalo v Ljubljano, ko je bil deželni zbor že odgođen. Poleg tega pa je nastala nova težava. Poljedelsko ministrstvo zahteva namreč, da mora deželni zbor za vsak večji vodovod kot deželno podjetje skleniti poseben deželni zakon z jasno določbo, da udeleženci (občine, vodne zadrage itd.) ne smejo več prispevati nego 30 odstotkov. Doslej je država navadno prispevala za vodovode 40%, dežela 25%, udeleženci pa 35%. Ti deleži prispevkov pa niso določeni v zakonu, marveč so se tekom let udomačili. Iz razlogov, ki jih ne bomo navajali tukaj, pa zahteva poljedelsko ministrstvo, da smejo udeleženci prispevati k večjemu 30 odstotkov. Ker ni upanja, da bi vlada dovolila več nego 40 odstotkov, ne preostaja drugega, kakor da deželni odbor zviša deželni prispevek od 25 na 30 odstotkov, sicer je vodovod nemogoč. Isto zahteva osrednja vlada za podaljšanje vodovoda v Mošnje. Pač pa vlada dovolji, da se gradnja vodovoda prične, preden je sklenjen deželni zakon, ako deželni odbor naznanj poljedelskemu ministrstvu sklep, da dežela prispeva 30 odstotkov. Toliko danes v odgovor na mnoga vprašanja.

+ Nadškof Stadler je v spremstvu svojega tajnika monsignora Karola Can-

karja dospel na Dunaj ter je v roke cesarjeve položil prisego pravega tajnega svetnika.

+ Delo šulferajna na Kranjskem. Iz Roden pri Črnomlju se nam piše: Nemški šolski nadzornik, boljše agitator šulferajnski, nas je počastil te dni s svojim obiskom. Gospod ima daljši dopust in ga porablja za agitacijo za nemški šulferajn. Tukaj hočejo na vsak način vključiti že potrjeni javni slovenski šoli, ki se v nekaj dnevih lahko odpre, ustanoviti za par kočevskih in več slovenskih otrok, katerih stariši so zapeljani z raznimi obljubami, nemško šolo. Starišem so obljubili, da dobe svojo nemško faro, ko se nauče otroci dovolj nemško. — Gospod Perc je pregledaval za silo urejeno šolsko sobo, ki pa seveda nikakor ne odgovarja predpisom. Ne vemo, da-li je to dovoljeno, da se poleg potrebne slovenske šole ustanavlja nepotrebna nemška šola, da bi prvi slovenske otroke jemala in jih ponemčevala. Toda na Kranjskem je vse mogoče. Mi pa odločno ugovarjamo!

+ Poljaki iz Varšave in Peterburga prirede letošnjo poletje velik skupni izlet na Slovensko.

— Preosnova italijanske liberalne stranke v Istri. Zaupniki italijanske liberalne stranke so te dni zborovali v Trstu ter odobrili pravila o reorganizaciji stranke. Izvolili so odbor tridesetorice, ki bo stal stranki na čelu, dokler se ne snide skupščina zaupnikov na temelju nove organizacije. Ta odbor bo zboroval 26. t. m. v Trstu.

— Čebelarstva podružnica v Kranju ima svoj občni zbor 24. t. m. ob 2. uri popoldne v šoli na Primskovem. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje zastopnika osrednjega čebelarškega društva g. nadučitelja Likozarja o novo ustanovljeni čebelarški zadrugi in o panju po Albertijevem sistemu, kojega namerava zadruga splošno upeljati za kupčijo živih čebel. Ker je stvar zelo važna, zato se vabijo vsi čebelarji, da izrazi vsak svoje mnenje.

— V Krki je utočil posestnik Preskar iz Boršta, ko je šel v vinsko gorico na Malenski vrh v občini Čatež ob Savi. Vsled mraza je Krka precej trdo zamrznila, tako da brod ni mogel voziti. Mož je šel v gorico po pijačo z dvema barigljicama čez zamrznjeno Krko. Na povratku čez reko sezuje si črevlje, da bi varnejši bosonog prišel čez zamrznjeno reko domu. Toda groza, nekako sredi struge začne pokati led in mož se pogrezne v vodo. Na vso moč začne klicati vaščane na pomoč, držal se je še z lakti v smrtnem strahu nad ledom. Vaščani v Borštu, ki je takoj na bregu, slišijo njegov klic in mu vržejo dolgo vrv v pomoč, da jo doseže in ga potegnejo na suho; toda v tem hipu se ulomi led tudi pod lakti, in mož zgine pod ledeno skorjo v globočino. Le z veliko težavo so čez dolgo časa mogli vaščani najti njegovo truplo, katero so zanesli v vas. Preskar je bil še mlad gospodar. Zapuščena žena in več nedoletnih otrok.

— Občina Čatež ob Savi prosi za samostojni poštni urad. Čatežani so imeli do blizu leta 1870. svojo lastno pošto, pa zaradi brezbriznosti domačinov izgubili so jo v Krško vas. Vsled železnega mosta čez Savo dobi Čatež naravno svojo pošto zvezo z Brežicami in se bo zamudna dolga zveza s Krškim opustila.

— Telefon v armadi. Pešpolki in artiljerija dobe telefonske patrulje, ki naj omogočijo uspešnejše gibanje armade in boljše zvezo med posameznimi oddelki in glavnim poveljstvom.

— V Radečah je umrl star fant Tomaž Božič, rojen 28. decembra 1814, torej v 95. letu.

— Nesreča v popirnici. V popirnici v Radečah pri Zidanem mostu se je ponesrečil Herman Kanzler, rojen v Ischlu, inženir tvrdke Siemens-Schuckert. Vpeljal je elektriko in ubil ga je električni tok. Pri benediktincih v Št. Pavlu je delal pred enim letom. Star je bil šele 30 let.

— Pomiloščenje. O priliki protestnega shoda v Varaždinu proti reški resoluciji prišlo je med Mijo Vuradinom in delavcem Ilčićem do prepira, ob čemer je bil slednji težko telesno poškodovan in je vsled tega umrl. Vuradin je bil obsojen na dve leti težke ječe, ki se mu je pa kasneje znižala v 6 mesecev; sedaj je pa cesar Vuradina popolnoma pomilostil. Vuradin sprva prisojene kazni še ni bil nastopil.

— Obesil se je v Gorici 35 let stari učitelj Anton Berlot.

— Kmetijski tečaj v Košani priredi deželni odbor kranjski v nedeljo popoldne in v ponedeljek dopoldne dne 24. in 25. t. m. Kot predavatelji so določeni gg. ces. svetnik G. Pirc, keltarski nadzornik Fr. Gombač in adjunkt Rud. Zdolšek. — Praktične demonstracije bodo v ponedeljek popoldne v subvencioniranih nasadih košanske kmetijske podružnice v Bujah.

— Letos ne bo pomanjkanja deavcev. Statistični podatki preteklih dveh let o kranjskih izseljencih iz Amerike nam kažejo, da se je v tem času vrnilo v domovino okroglo 4000 moških, delavcev in profesoristov, ki bodo dobili lahko zaposluje doma. Večina se jih bo potrebovala seveda na kmetih, drugi pa v obrtu in sličnih podjetjih. Ti so vsled kritičnih razmer v špekulativni Ameriki zanj zdaj zgubljeni in odvrnili so že tudi — na stotine drugih od nje.

— Zopet nesreča s puško. V Priboju v Bosni je neki finančni paznik v šali pomeril na nekega kmečkega mladeniča. Puška se je nakrat sprožila in mladenič se je zadet mrtev zgrudil.

— Vse kar je prav! Priobčili smo obtožnico proti Srbom, katere toži državno pravdnštvo radi veleizdaje. Kaj pa je glede Lahov? Če bi veljalo to zanje, kar velja za Srbe, bi jih morali na stotine postaviti pred sodnijo radi veleizdaje. Po primorskih deželah se nahaja po laških hišah vse polno slik laških kraljev, Garibaldija, Carduccija, Oberdanka, ti ljudje očito kažejo svojo antipatijo do Avstrije in željo, združiti se z Italijo; v Trstu so bili našli prave zarotnike z bombami proti Avstriji, ali vse se je lepo potlačilo in razprava na Dunaju je bila končana tako lepo, da so Lah čutili, kako skrajno milostno se ravna z njimi. — Bivši tržaški namestnik Goëss je nekoč bežal ogorčen iz hiše nekega laškega veljaka v Istri, ko je videl tam po stenah slike mož, ki so delovali proti Avstriji, pričakoval pa bi bil v oni hiši kako sliko avstrijskega cesarja. Seveda tožit ni šel irredentovca radi veleizdaje. In vendar — kar velja za Srbe, bi moralo veljati za — irredentovce.

— Zimski šport v Bohinju. Iz Bohinjske Bistrice smo sprejeli sledeče poročilo: Sedaj je pritisnil pri nas precejšen mraz in zato so dani vsi predpogoji za izvrševanje zimskega športa v vseh njegovih panogah. Lahko se reče, da je sedaj Bohinj izredno prikladen za izvrševanje zimskega športa. Jasno nebo, mirno zimsko zavetje brez vsakega vetra in veličastni razgled na v snegu se lesketajoče gorske orjake z mogočnim Triglavom v ozadju še povečajo vžitek, ki ga ima izletnik že itak od športa samega. Sedaj je tudi drsališče gotovo in v dobrem stanu, sneg je precej mrzel in dokaj dobro drži, tako da so vožnje s kiji po številnih pripravljenih pobočjih jako priporočljive, sankališče pa je v celi svoji dolžini naravnost izvrstno in v najboljšem stanu. Ledeno sicer ni, vendar pa z nasipi vred jako trdo in gladko, tako da se sedaj doseže pri vožnjah naravnost neverjetna hitrost. Zato se priporoča zlasti sankam izlet. — Ker je že sedaj naznanjenih za prihodnjo nedeljo več sankacev in se pričakuje še novih, je nadzornišтво sankališča določilo za 24. t. m. naslednji dnevni red: Do pol 12. ure dopoldne vezbanje v vožnji za dirko po celem sankališču, od pol 12. do pol 4. ure je odprto samo zabavno sankališče, od pol 4. do 4. ure samo športno in od 4. ure naprej zopet samo zabavno sankališče. — Opozorjamo zlasti na znižane športne vozne listke iz Ljubljane v Bohinj in na Bled.

— Vročinska bolezen. V župniji Blagovica leži danes, 21. februarja, v eni hiši šest na vročinski bolezni bolnih oseb.

— Velika poneverba na pošti v Brixenu. Včeraj jutro so na pošti v Brixenu opazili, da je poštni oficijant Ivan Hauser prošlo noč, ko je opravljal pomožno službo, poneveril 35.000 kron poštne denarja in v pobegnil. Za Hauserjem so izdali tiralice.

— Kava. Minolega tedna prišlo je v Trst iz Santosa 43.331 vreč kave, iz Rio 3420, iz Bahia 1000, New Yorka 727, Genove 255 in iz Hull-a 239 vreč.

— Ladja se je potopila. Iz Reke javljajo, da se je potopila pri Senju ladja »Marica« z moštvo vred. Odposlali so parnik na kraj nesreče, ki pa je moral radi močne burje poiskati si varnosti v pristanišču.

— Najmrzlejši kraj v Evropi je bil včeraj v Inomostu, kjer so imeli 12-6 stopinj pod ničlo, v Dalmaciji so imeli 8 nad ničlo, v Aleksandriji pa 24-2.

— Nasledek strašnega poročila. Iz Trsta poročajo: Tukajšnji delavec Jožef Priolo iz Santo Stefano v Kalabriji je včeraj dobil uradno naznanilo, da so bili pri potresu ubiti njegovi stariši, njegovi bratje in sestre in vsi sorodniki. To je tako učinkovalo na ubogega Priolo, da so morali poklicati rešilno družbo. Priola se včeraj do večera še ni zavedel.

— Kdor si bo hotel dati striči lase v Trstu, bo moral odslužiti plačati za to 1 K več mesečne pristojbine, ker so tržaški brivci za to, mesečno pristojbino za 1 K podražiti.

— K subskripciji novega 4 1/2 ruskega državnega posojila. Država ruska na-

jela si je s tekočim letom novo posojilo v znesku 1400 milijonov frankov, od katerega zneska odpade samo na Francosko 1220 milijonov, porazdeljenih na 2.440.000 obligacij po 500 frankov. Dne 22. t. m. vrši se subskripcija teh obligacij in sicer po kurzu 89 K 25 h za vsakih 100 K nominalne vrednosti. Obrestna mera za to posojilo znaša 4 1/2%. Z ozirom na tako izvanredno nizek emisijski kurz teh obligacij se da sklepati, da smejo dotičniki, ki jih podpišejo, računati v kratkem na dober dobiček, posebno še, če se primerja ta kurz z emisijskim kurzom zadolžnic ruskega posojila iz leta 1906, kateri je znašal 88 K za nominalnih 100 K, pa so pri tem podpisanci še imeli prebitek. Kako veliko zanimanje vlada za to novo rusko posojilo razvidno je tudi iz tega, da je bila za Angleško določena kvota tega posojila v Londonu s štir- do petkratno svoto podpisana. Natančnejše podatke o tem dobiti je pri ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, katere sprejema tudi zglasila za to subskripcijo.

— Važna pridobitev. S Kanalskega: Poslanec Zega je od države dobil za svoj okraj veliko dobroto. Znano je, kako zanemarjena je banjska planota, kar se tiče cestnih zvez. Poslanec Zega je izposloval od države, da se bo gradila dolgo zaželjena cesta čez Banjšice, in sicer tako, da bodo prizadete občine plačale le 10 odstotkov gradbenih stroškov, 10 odstotkov prispeva dežela, celih 80 odstotkov (v znesku 340.000 kron) pa država. Navadno da država toliko kot dežela, ostalo pa morajo nositi občine. To je velika zasluga tega marljivega poslanca. Ljudstvo na Kanalskem mu ostane trajno hvaležno.

— Važna razsodba upravnega sodnega dvora glede pasiega kontumaca pri steklini. Najvišje upravno sodišče je z razsodbo z dne 14. oktobra 1908., št. 9688, razsodilo, da se smejo psi, ki za časa kontumaca letajo prosto brez nagobčnika, ne samo v slučaju ulovitve, ampak tudi naknadno pokončiti. S tem je izrečeno, da se smejo vsi psi, katere se zaloti na prostem ali na javnih krajih brez nagobčnika, gospodarju odvzeti tudi po zneje, da se jih pokonča, lastnika dotičnega psa pa se kaznuje po kazenskih določbah zakona zoper živalske kužne bolezni.

— Stanje živalskih kužnih bolezni v avstro-ogrski državi leta 1908. Zdravstveno stanje med domačo živino v državi bilo je pretečno leto v obče precej ugodno. Posebno zboljšalo se je stanje pri kugi v gobcu in na parkljih, pa tudi pri prašičji kugi, pri kateri je posebno nalezljivost zelo padla. Pljučna kuga pri govedih se v tem letu ni pojavila ne v Avstriji, ne na Ogrskem. Istotako se tudi goveja kuga ni pojavila v nobenem slučaju.

— Krške novice. Kakor je priporočal poslanec Hladnik, žeteli je, da bi se na tukajšnji meščanski šoli učilo več kmetijstva. Zato bi dobro bilo, da bi se njen šolski vrt razširil. O tem se vrše pogajanja. — Tukajšnja posojilnica je imela lani čez 1.600.000 K prometa. O Božiču je darovala revežem krškega mesta 200 kron in za druge dobrodelne namene čez 400 K. — Tukajšnjemu narodnemu fotografu g. Kavšku je pripomogla, da si je postavil lepo umetno delavnico, katero toplo priporočamo vsem, ki si žele lepih slik.

— Opustitev osebne vaka št. 311 na progi Cerovlje-Kanfanar. S 1. februarjem 1909. se opusti osebni vlak št. 311 na progi Cerovlje-Kanfanar (odhod iz Cerovlja ob 5. uri 53 min. jutraj, prihod v Kanfanar ob 6. uri 43 min. jutraj). Vlak št. 311 bo tedaj vozil le na progi Kanfanar-Pulj. Časi prihoda, oziroma odhoda vlaka št. 311 na progi Kanfanar-Pulj ostanejo nespremenjeni.

— Proti roparjem v Istri. Iz Istre se nam piše: Vendar enkrat so začele dotične oblasti misliti na pomnožitev orožniških postaj v onih krajih Istre, kjer so nočni tatovi postali nočni in dnevni roparji, pred katerimi se ni več moglo živeti. V Kringi se je vpeljala provizorična orožniška postaja. Dne 19. t. m. so tja prišli štirje orožniki. Vsi poštenti ljudje so veseli orožnikov, le uzmovičem ni to po volji. Sedaj jim bo druga predla, ker bodo orožniki patrolirali ponoči in podnevu. Ne bodo več uzmoviči pojedli toliko ukradenega mesa, kakor so ga zdaj. Vsako noč se je kuhalo in jedlo ukradeni meso. S prihodom orožnikov bo nastopil post. Prav tako! Se bodo žledci malo izpraznili.

— Goveja kuga na Ruskem. Koncem novembra l. l. zanesla se je s klavno živino iz Osrednje Azije v Peterburg goveja kuga, katere se je dognalo skupaj 39 slučajev. Ob rusko-avstrijski meji odredilo se so varnostne naredbe.

— Pravica javnosti je odvzeta srbskemu učiteljsku v Pakracu.

— Smrt pri kartah. V parnem mlinu Fišerja v Lokvah na Hrvaškem so sedel v nedeljo, 17. t. m., štirje delavci pri kartah. Med igro so se sprli in eden izmed

Italijansko vseučilišče na Dunaju.

(Mnenja politikov.)

»Hrvatska Korespondenca« poroča: Poslanec dr. Žitnik je izjavil, da so Slovenci z rešitvijo italijanskega vseučiliškega vprašanja v smislu vladne predloge zadovoljni. Slovenci so bili vedno pripravljeni podpirati Italijane, da dobe svoje vseučilišče, toda ne v kraju, kjer prebivajo tudi Jugoslovani. Na vsem Primorskem pa ni čisto italijanskega mesta. Italijani ne morejo zahtevati, da bi se jim vseučilišče ustanovilo v mestu z mešanim prebivalstvom.

Hrvatski poslanec dr. Tresić-Pavičić je rekel: Kar sem prorokoval, to se je zgodilo. Vlada je izbrala Dunaj kot sedež italijanski pravni fakulteti. To je bilo pričakovati, in za to sem delal na to, da bi se Jugoslovani naj ne mešali v to zadevo, kajti s tem so dali vladi le priložnost, da se zdej napram Italijanom lahko izgovarja na Hrvate in Slovence, češ, oni ji branijo, da ne more ustanoviti italijanske pravne fakultete v Trstu.

Italijanski poslanec Dr. Conci je izjavil, da je zahtevo vlade, naj bi italijanski dijaki, ko dovršijo svoje nauke na pravni fakulteti, dokazali tudi znanje nemščine, smatrati kot šalo, o kateri ni mogoče resno govoriti. Ustava ne pozna paragrafa, ki bi določal nemščino kot državni jezik in ne zahteva od nikogar, da bi moral znati nemški, ako hoče biti sprejet v državno uradniško službo. Na čisto italijanskem ozemlju morejo službovati tudi taki absolventi italijanske pravne fakultete, ki znajo samo italijanski. Iz istega razloga je krivično tudi, da vlada zahteva pouk nekaterih predmetov v nemščini. Dr. Conci upa, da se Jugoslovani in druge manjše narodnosti postavijo na stališče, ki ga zavzemajo Italijani.

Kakor poroča »Il Piccolo della Sera« je češki poslanec dr. Kramář rekel, da bodo Čehi pobijali določbo glede znanja nemščine, kakor tudi enako določbo glede absolventov čeških univerz.

Glasom istega lista je izjavil poslanec Malfatti, da vladna predloga ni zadovoljila niti italijanskega ljudstva, niti italijanske delegacije, ki bo storila pri vladi in vplivnih strankah vse, da pride pravna fakulteta v Trst. — Posl. dr. Bartoli pravi, da sta Dunaj kot sedež fakultete in določba glede nemščine napravila najslabši vtisek. Na ta način dobimo novo točko v jezikovnem konfliktu. Po mnenju tega poslanca vladna predloga še ne pride tako kmalu v razpravo. — Nemški krščansko-socialni poslanec Bächle je izjavil, da je določba glede Dunaja kot sedež fakultete definitivna in neizpremenljiva.

Državni zbor.

Dunaj, 21. prosinca.

V parlamentu ima človek najboljše prilike, da opazuje zakotne politične intrige, ki po časnikarjih prehajajo v javnost ter povzročajo zmešnjave in prepire. Tako me je včeraj neki parlamentarni poročevalec vprašal mimogrede, kaj sodim o vladni predlogi glede na italijansko pravno fakulteto s sedežem na Dunaju. Moja navada ni, da bi svoja mnenja oblašal na velikem zvon v tujih listih. Zato sem mu kratko odgovoril: Stališče naše o tem vprašanju je dovolj znano. Nobenemu narodu v državi ne odrekamo kulturnih zavodov, kakor jih vedno zahtevamo tudi zase. Torej tudi Italijanom ne odrekamo visoke šole. Pač pa bi morali odločno ugovarjati, ko bi vlada hotela italijansko pravno fakulteto ustanoviti v Trstu ali kje drugod v Primorju, odnosno v Dalmaciji, koder niso čisto italijanska tla. Nam bi bilo najljubše, ako Italijani dobijo svojo pravno fakulteto v Trentinu. Vlada pa se je iz raznih razlogov odločila za Dunaj kot sedež italijanske pravne fakultete. Po moji sodbi mi Jugoslovani ne moremo imeti narodnih pomislekov, ako se italijanska fakulteta ustanovi na Dunaju. To je stvar nemških poslancev, kateri v istini izražajo pomisleke proti vladnem predlogu. Samoobsebi pa je umevno, da bomo v razpravi o tej vladni predlogi že v prvem branju morali z vso odločnostjo zahtevati, da nam vlada hkrati (inunctim) zagotovi slovensko visoko šolo, odnosno pravno fakulteto v Ljubljani. Ravno zato je naš »Slovenski klub« včeraj naročil podpredsedniku g. Pogačniku, naj v smislu poslovnika ugovarja pri predsedniku, da bi se ta vladna predloga brez prvega branja odkazala odseku, kakor se je nameravalo. To je bila vsebina razgovora, kateremu pa ne odgovarja pomanjkljiva

in nejasna izjava v nekaterih časnikih. Da se torej ne bodo izvajali in širili napačni komentari, pojasnim na tem mestu to zadevo.

Spravna enketa.

Vlada želi v posebni enketi določiti glavna načela za narodno spravo na Češkem. Kakor pa kažejo razmere, bila bi taka enketa le ženitovanjski ogled z godbo in plesom brez poroke. Izmed nemških strank priporočajo spravno enketo le krščanski socialci, ki so dr. Gessmanna določili za svojega zastopnika. Vse ostale nemške stranke se kujajo in zahtevajo, naj preje vlada predloži svoje načrte za uravnavo jezikovnih razmer na Češkem. Češki radikalci pa so priobčili izjavo, da odklanjajo vsak nov zakon, ker more vlada na podlagi veljavnega deželnega reda za Češko, kabinetnega pisma cesarja Ferdinanda I. z dne 8. aprila 1848 in člena 19. državnega temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867 v svojem delokrogu eksekutivno urediti jezikovne razmere. Češki narod zahteva torej popolno narodno ravnopravnost povsod v češki kraljevini.

Poljski klub je sklenil, da se ne udeleži spravne enquete, češ, da se ne vtikajo v češko-nemško sporno vprašanje. Nagib temu sklepu je gotovo ta, ker odklanjajo posredovalce v poljsko-rusinskem vprašanju.

Poslanec dr. Kramář v svojem glasilu ostro napada nemške stranke, ki zahtevajo koncesijo za enketo, da se uveljavi Claryjeva jezikovna naredba iz l. 1899. Tej zahtevi bi se morali Čehi ustaviti z vsemi silami. Tako je vlada zopet med Scilo in Karibdo, parlament pa v škripcih.

Položaj v državnem zboru se je tako poostiril, da že računa vlada na to, da državnozbornsko zasedanje ne bo uspešno. Nemci kakor tudi Čehi hočejo izvajati skrajne posledice, če ugodni vlada enemu ali drugemu delu glede na pereča jezikovna vprašanja. Češka državnozbornska delegacija pa ostane v opoziciji, če se razmere ne izpremenijo. Bienenrth pri razpravi o vojaških novincih ne more računati niti pri nujnosti niti v meritu na socialnodemokratsko pomoč. Iz navedenih razlogov obstoja nevarnost, da ne bodo pravočasno rešene nujne državne potrebe. Dnevni red zavirajo številni nujni predlogi, veliko jih pa imajo še pripravljenih klubi. Stališče Bienenrthove vlade je zato zelo dvomljivo. Baje poroča Bienenrth že jutri vladarju o položaju in namerava ob tej priliki naprositi krono za nadaljna navodila. Vse kaže, da doživimo v najkrajšem času zopet krizo, o kateri se še ne more reči, če zadene le ministrstvo ali se pa omeji zgolj na drž. zbor.

Nujni predlogi.

Tako so vladi skoraj dobrodošli nujni predlogi, s katerimi se sedaj bavi zbornica. Danes se je vršilo glasovanje o treh nujnih predlogih glede na napise železničnih postaj na Češkem. Nujnost vseh treh predlogov je bila odklonjena. Češki soc. demokratje so glasovali za dvojezične napise, nemški soc. demokratje so se odtegnili glasovanju, kar je med nemškimi poslanci vzbudilo velik krik.

Vdove starih vojakov.

Češki poslanci Kalina in tovariši so že pred Božičem vložili nujni predlog, naj vlada dovoli primerne preskrbnine vdovam in sirotam onih vojakov, ki so padli v vojski. V današnji razpravi so govorili Kalina, Malik, Pick, Zaruba, Höglner in minister za deželno brambo, kateri je pobijal predlog. Navajal je, da je država v zadnjih letih že mnogo storila za vojake, dovolila odškodnine rezervistom ob orožnih vajah itd. Sicer pa Avstrija že dolgo ni imela vojske. Če pa morda nastane vojska, bo vlada gotovo poskrbela za vdove in sirote padlih vojakov. Jutri govori glavni govornik Špaček, nato se vrši glasovanje.

Novi nujni predlogi.

Soc. demokrat Glöckl in tovariši so danes vložili nujni predlog, v katerem zahtevajo od vlade, naj pojasni razloge, zakaj je naučno ministrstvo odbilo pritožbo društva »Prosta šola«. Pri tej priliki se bode zopet razblinila »kulturna« razprava.

Poslanec Chaloupka in tovariši nujno zahtevajo predlogo o sanaciji dež. financ.

Dr. Benkovič in tovariši nujno predlagajo, da se odpravijo ministri-rojaki, katerih ne pozna avstrijski ustavni zakon.

Bosanski odsek.

Načelniki klubov so danes sklenili, naj je dr. Pačak načelnik bosanskega odseka, dr. Bachmann pa poročevalec o aneksiji Bosne in Hercegovine. Temu

sklepu pa sta se odločno uprla dr. Šusteršič in dr. Korošec, ki sta zahtevala, da je poročevalec o tem eminentnem jugoslovanskem vprašanju jugoslovanski poslanec. Ta protest ni bil brez uspeha, poročevalcem bode izvoljen dr. Krek ali dr. Laginja.

Slovanski centrum.

Izvršilni odbor »Slovanskega centra«, v katerem so Jugoslovani, katol. narodni Čehi in Starorusini, se je danes popoldne posvetoval o nadaljnjem razvoju te parlamentarne organizacije in storil soglasne sklepe.

Državni cestarji.

Poslanec Gostinčar je vložil predlog, ki se je odkazal odseku, da se državni cestarji stalno namestijo in uvrste med državne uslužbence.

Deželno mesto zavarovalnega zavoda priobčnih uradnikov v Trstu.

Druga odborova seja tega zavoda se je vršila v sredo, dne 20. t. m. v Trstu, kateri sta prisostvovala od slovanskih odbornikov predsednik trgovske zbornice v Spletu, gospod Vidulič, in gospod Škerbinec iz Ljubljane. Ker se je pri tem mestu dosedaj še zelo malo zavarovanj podvrženih delojemalcev priglasilo, sklenilo se je, še en tozadevni oglas v listih prijaviti in delodajalce posebno opozoriti, kateri nasledki nastanejo zanje, če se priglasitev ne izvrši pravočasno.

Odbor je tudi sklenil pritrditi sklepu osrednjega odbora na Dunaju, da se imajo pritegniti zavarovanju tudi vsi nastavljenici detajlnih trgovin razun onih, pri katerih je duševno delo v obratu popolnoma izključeno. Tudi je protestiral proti temu, da so nekatere kategorije uslužbencev onih tvrdk od zavarovanja izvzete, katere se izključno z eksportom industrijskih izdelkov pečajo.

Nastavilo se je provizorično za eno leto dvajset uradnikov in uradnic, med temi en glavni uradnik, en pomožni uradnik in ena pomožna uradnica slovenske narodnosti ter dva dalmatinska Hrvata. Tudi pri prihodnjih oddajanjih služb se bodo na zahtevo slovenskih odbornikov upoštevali slovenski elementi.

Sprejel se je tudi proračun za tekoče leto, kateri znaša 52.668 K, in od te vsote znašajo plače uradnikov in uradnic 35.340 kron. Najeli so se lokali, za katere bo znašala najemščina do leta 1911 3400 K in potem do leta 1915, do katerega roka traja pogodba, letnih 4000 K.

Gospod Škerbinec je v soglasju z gospodom Viduličem proti samolaškemu napisu, kateri se nahaja v veži in na stopnjicah, kjer ima sedež mesto, protestiral in zahteval, da se ta napis napravi v vseh jezikih onih narodnosti zavarovancev, kateri spadajo pod tržaški okoliš ter utemeljeval to zahtevo iz stališča ravnopravnosti vseh zavarovancev. Ne vemo, je-li zastopnik kranjskih Nemcev v odboru, g. Schädinger, sporazumno z Italijanissimi ali pa vsled svoje neskončne omejenosti predlagal, da se reši ta stvar v eni prihodnjih sej, kar je obveljalo, na vsak način je pa to postopanje imenovanega gospoda jako čudno, ker je gospod Škerbinec predlagal, da se napravi napis tudi v nemškem jeziku. Torej, gospod Schädinger, v prihodnje pozor na to, kaj se pri seji v Vaši prisotnosti godi!

Kranjski deželni zbor.

(Konec.)

Deželni glavar Šuklje.

Slavni deželni zbor! Ravnokar ste čuli, da je deželni zbor odgojen. Nekoliko trenutkov še in razšli se bomo na vse strani. Toda zapustivši to dvorano vzeli bomo s seboj to zavest, da v teh devetih dneh našega zborovanja nismo postavili poslanci. Smelo trdim, odkar ima vojvodina Kranjska svoj deželni zastop, nikoli se ni, zlasti ob pričetku zasedanja delalo s toliko marljivostjo in s tako izrednim naporom. Z upravičenim ponosom sme deželni zbor naglašati, da je v tem kratkem zasedanju pokazal izredno mnogo iniciative. Sedaj ima deželni odbor težavno in odgovornost polno nalogo, izvršiti to, kar mu je naložil deželni zbor. Nadejam se, da se posreči deželnemu odboru uspešno nadaljevati to delo, katero se je s tako močnim vnosom začelo v tej dvorani.

Sprva se je stvar pač drugače videla. Sodi po hrupnih prizorih, s katerimi se je pričelo to zborovanje, je bila misel utemeljena, da bo deželni zbor razbit takoj v prvi seji. Hvala Bogu, ta bojazen ni bila osnovana. O pravem času se je poleglo razburjeno valovje, strast je potihnila in

zmagovito je prodrla ta misel, da blagor domovine zahteva mirno in stvarno delovanje. Primerljajmo krik in ropot pričetkom zasedanja s to duhovito stvarno razpravo, ki smo jo imeli v današnji seji o enem najtežavnejših problemov naše monarhije in videli bomo, kako je naposled nadvladalo hrepenenje po stvarnem delu.

Ne le v sklenjenih zakonih, v pričetih velikih akcijah, temveč zlasti v tem dejstvu vidim jaz najznamenitejšo aktivno postavko tega našega zasedanja. Eno dejstvo nam je jasno postalo: ločijo nas sicer narodna in strankarska protivja, toda izpoznali smo, da navzlic vsemu nasprotju zamoremo vendar skupno delovati ter skupno potezati se na korist preljubljenе naše domovine.

In torej izrekam kot vaš predsednik v imenu dežele najiskrenejšo zahvalo vam vsem, ki ste skupno se udeležili pri ugodnem uspehu našega zborovanja. (Nemško.) Moja zahvala velja ravno tako zastopniku visoke vlade kakor tudi vsem gospodom deželnim poslancem. (Zopet slovensko): Nadejam se, da se v nekaterih mesecih zopet zdravi in čili snidemo v teh prostorih ter odločno in uspešno doženemo to, kar smo tako pogumno pričeli v ravnokar minulih dneh. (Odobranje in ploskanje.)

Baron Schwegel

se zahvali deželnemu glavarju, nakar zaključi glavar, dvorni svetnik Šuklje, sejo.

Žganje iz posušenih sliv.

Z Dunaja se nam poroča: Kakor smo že poročali, je finančno ministrstvo dne 23. decembra izdalo ukaz, da se iz posušenih sliv ne sme več kuhati žganje z dosedanjimi olajšavami produkcijskega davka. Ako se izvede ta ukaz, bile bi hudo prizadete male kmečke žganjarne, oziroma posestniki, pa tudi trgovci, ki posredujejo nakup sliv. »Slovenski klub« je danes pooblastil poslanca Žitnika, naj vloži v zbornici nujni predlog, da finančno ministrstvo razveljavi svoj ukaz ali pa vsaj izjemoma dovoli, da se že namočene in za kuho pripravljene slive smejo še porabiti za žganje. Poslanec Žitnik je vložil nujni predlog, nato pa posredoval v finančnem ministrstvu, da ugodno reši tozadevne prošnje. Sekčni šef Bernatzky in min. svetnik dr. Joas sta mu pojasnila povod ukaza in prosila, da to naznani javnosti. Cesarska naredba z dne 17. julija 1899. daje razne davčne olajšave onim kmečkim posestnikom, ki iz domačih pridelkov kuhajo žganje. Finančne oblasti pa so nasledile, da mnogi kuhajo žganje več noma ali pa izključno iz bosanskih in slovanskih sliv, ki dajejo mnogo več alkohola. In to je bil povod min. ukazu. Posušene slive se smejo pač še nadalje žgati, toda proti vplačilu mnogo višjega konsumnega davka, in v kotlih s kontrolnimi aparati. Neka prošnja naglašala, naj pa se zviša produkcijski davek. S tem bi bilo pač ustrezno trgovcem s slivami, ne pa domačim, malim žganjarnam. Davek bi se toliko zvišal, da bi se kuhanje iz tujih sliv sploh več ne izplačalo; poleg tega pa bi bili odškodovani še isti, ki tudi iz domačih posušenih sliv in češpelj kuhajo žganje. Z žganjem na velike množine že namočenih sliv pa je fin. ministrstvo ustreglo prošnji in danes izdalo fin. ravnateljstvu v Ljubljani pooblastilo, da se sme vsa že pripravljena drozga iz sliv pokuhati v žganje. Pri tej priliki opozarjamo imejitelje žganjarn, da v bodoče ne bodo smeli v navadnih kotlih za pavšalne svote kuhati žganja iz tujih, kupljenih sliv. Le izjemoma je vsled posredovanja poslancev sedaj finančno ministrstvo to še dovolilo, kar finančno ravnateljstvo za Kranjsko v kratkem objavi. Ker je torej finančno ministrstvo deloma ustreglo naši prošnji, bode poslanec Žitnik umaknil nujni predlog. Opozarjamo pa že sedaj prizadete kroge, da store potrebne korake pri finančnem ravnateljstvu v doseg običajnih olajšav pri kuhi žganja za bodočo jesen. Upanja pa ni dosti, ker finančno ministrstvo zastopa načelo, da za kupljeno sadje itd. ne dovoli nižjih produkcijskih davščin.

Znanost in umetnost.

* Abende am Genfer See. (Wieczory nad Lemanem) P. M. Morawski S. I. (Krakow) Freiburg 1908. 3. izdaja. Izšla je tretja nemška izdaja duhovite apologetike nepozabnega Morawskega, s katero je proslul po celem svetu. V obliki pogovorov je obdelal vse probleme, ki vznemirjajo dušo modernega človeka. Poetiška dikcija se združuje s čudovito jasnostjo izraza ter globokostjo misli. Delo je prestavljeno v nemščino, češčino, mažarščino in holandsko. Kdor ne ume poljski, temu bo nemški prevod prav.

Cena vezani knjigi 3 K 36 v, dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Psychologie** von Mercier. Dva zvezka. Ker se zanimanje za dušeslovna vprašanja vedno bolj razširja in pogloblja, opozarjamo na »Psychologijo« Mercierovo, znamenitega nekdanjega profesorja na univerzi v Lovanju, zdaj kardinala. Njegovo delo se odlikuje po tem, da obravnava snov tako, da jo docela izčrpa, da je jasno in umljivo, vsepovsodi navedena zglede, predvsem pa se ozira in je opretno na moderne pridobitve znanosti. Brez dvoma je Mercierova »Psihologija« najboljša, kar jih je od katoliških znanstvenikov. Posebno jo priporočamo tudi našim pedagogom, katehetom in učiteljem, katerim je dušeslovje predpogoj za vzgojavo vodo. Cena 14 K 40 v, vezana, v dveh zvezkih 16 K 80 v. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Naturwissenschaftliche Vorträge** für Gebildete aller Stände. Dr. I. Reinke. Heilbronn. 1908. Kdo ne pozna pisatelja, slovečega naravoslovca vseučiliškega profesorja botanike v Kielu, ki se je tako uspešno in dolgo bojeval s Haeckelom, da ga je končno spravil ob vso veljavo? V pričujoči knjigi obravnava v obliki vsakomur umljivih predavanj vsa glavna pereča vprašanja naravoslovja, dokazuje kot strokovnjak nezmožnost razvoja človeka iz živali, smotrenost sveta in potrebo ideje božje. Priporočamo jo vsem omikancem, zlasti tudi dijakom. Cena 4 K 80 v. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

AVSTRO - OGRSKA.

Kdo bo sledil Bienertu?

»Union« poroča, da če pade Bienert, bo položaj težaven, ker krona ni voljna poveriti sestavo vlade novim možem, marveč misli na penzioniste, rezidiviste, dispoziibiliste in na tajne svetnike. V poštev pridejo Körber, grof Fr. Thun, Beck, Gautsch, največ upanja pa ima baje tržaški namestnik princ Hohenlohe, ki pozna zelo dobro češko.

Italijansko vseučilišče na Dunaju.

Zveza nižjih avstrijskih Nemcev protestira proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju. Tudi nemškonačionalno dijaštvo se je izjavilo proti, obenem pa izjavilo, da ne odgovori na pismo krščansko-socialnega dijaštva, ki je pismeno predlagalo skupen nastop v vseh narodnih vprašanjih.

UREDITEV SLUŽBENEGA RAZMERJA POŠTNIH USLUŽBENCEV.

Državni zakonik objavlja tri odloke trgovinskega ministrstva. V prvem se vreajo službene razmere poštinih oficijantov, poštinih aspirantov in poštinih pomočnikov, drugi obsega določila, kako postopati z upravičenimi podčastniki glede na prošnje za mesta poštinih asistentov, oziroma oficijantov, tretji pa vreja službeno razmerje in dohodke mehanikov poštne in brzojavnega zavoda.

Poštna uprava je s tem izvedla nadaljni korak glede na postavbo s 25. septembra 1908 o otvoritvi naknadnega kredita k državnemu proračunu za leto 1908. z ozirom na izboljšanje materialnega položaja nekaterih kategorij državnih uslužbencev.

Novi odlok o poštinih oficijantih pa ima veljavo za nazaj do 1. oktobra 1908. Uvaja neglede na nekatera izboljšanja plač v vsih plačilnih stopinjah, namesto sedanjega razrednega sistema, novo šemo plač po načelih avtomatičnega časovnega službenega napredovanja. Poštini oficijanti so razdeljeni v 10 službenih starostnih razredov, napredovanje je tako vreden, da pride poštini oficijant od 1. do 6. starostnega razreda v višji razred na dve leti, v višjih razredih pa po treh letih. Ko doseže oficijant najvišjo stopnjo, dobi še starostno doklado 100 K.

Poštne oficijantje, ki imajo že vpeljan starostni razredni sistem, postanejo glede na napredovanje v službi enakovredne mojim poštinih oficijantom. Primerno so se jim izboljšale tudi posamezne postavke in uredilo enakomerno napredovanje v službi. Poštini oficijantom in oficijantkinjam se je zdato skrajšal provizorij, nadalje se jim priznava v najvišjih petih službenih razredih naslov »poštini adjunkt«, »poština adjunktinja«, nadalje določilo, po katerem se postopa z njimi ob boleznih tako, kakor z državnimi uradniki in primerno zvišanje temeljnih penzij in določilo, koliko znašaj najnižja pokojnina.

Sedanji mehaniški pomočniki dobe naslov »mehanič«, oziroma »višji mehanič« in se jim temeljito in precej zboljšajo plače, ki bodo v najvišjem službenem razredu enake začetnim plačam državnih uradnikov IX. činovnega razreda. V ostalem so pa službene razmere mehanikov urejene enako določilom poštinih oficijantov in ima o mehaniki vse ugodnosti, ki se priznajo oficijantom.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVNA ENKETA ODGOĐENA.

Praga, 22. januarja. »Narodni Listy« poročajo, da je izjavil Bienert nemškimi poslancem, da nemško-češko enketo odgodi, ker ne more izdati takega poštne odloka, kakršnega zahtevajo Nemci.

RUSINSKA IZJAVA.

Dunaj, 22. januarja. Rusinski klub protestira, ker namerava vlada urediti jezikovno vprašanje zgolj na Češkem in zahteva jezikovno postavbo za celo državo.

UKAZ IZPREVODNIKOM PRAŠKE ELEKTRIŠKE ŽELEZNICE.

Praga, 22. januarjem. Izprevodnikom praške elektriške železnice je ukazano, da se smejo posluževati v službi le češčine, drugače bodo disciplinirani.

ODLOK VSEM POŠTNIH RAVNATELJSTVOM.

Praga, 22. januarja. Trgovinsko ministrstvo izda normativen odlok poštinih ravnateljstvom, ki bo urejal službeno razdelitev, delokrog poročevalcev, ustanovitve novih in premestitev obstoječih oddelkov.

ODPOTOVANJE FRANCOSKIH GOSTOV IZ PRAGE.

Praga, 22. januarja. Sinoči ob 11. uri zvečer so zapustili francoski gosti Prago in odpotovali na Dunaj, odkoder se vrnejo v Pariz.

RUSIJA.

Stolipin skoraj gotovo pade. Proti njemu je vsa desnica. — Car je dovolil, da se najame posojilo 2525 milijonov rubljev. — Rusko brodogradbo bo obnovljeno do leta 1912. — Shod ruskih kriminalistov se je soglasno izrekel za odpravo smrtno kazni. — Kazensko postopanje proti 100 uradnikom moskovske policije so potlačili.

GROZODEJSTVA V PERZIJU.

Iz Täbrisa je pobegnilo 400 beguncev v Rusijo, ki pripovedujejo, da perzijske čete grozno gospodarijo. Do 4000 oseb obsodijo vsak dan na smrt. Umrte jih s salvami in jih pokopljejo v skupen grob ne glede na to, če še žive. Premoženje obsojencev zaplenijo za šaha.

OGRSKA KRIZA.

Dunaj, 22. jan. Apponya zasliši vladar kot Košutovega odposlanca. Gotova stvar je, da Andrassy odstopi. Andrassyja je vrgla njegova volilna reforma, ki se zdi celo koalicijskim strankam »prepravična« Mažarom.

Budimpešta, 22. jan. Sedanja kriza bo trajala najbrže več tednov. Širijo se različne govorice, da dobimo Košutovo ali Apponyjevo ministrstvo. Najverjetnejše pa je, da ostane Wekerlovo ministrstvo brez Andrassyja.

TURČIJA.

Boj kot

še ni končan, ker zahtevajo nosači 2 1/2 funtov od odškodnine, ki jo plača Avstro-Ogrska Turčiji.

Avstro-ogrski dogovor s Turčijo.

»Šuraj Umet« naglašja, da je Turčija odnehala, da prepreči vojsko.

Zarota proti mladoturkom.

Odkrili so zaroto proti mladoturkom, v katero je zapletenih 20.000 oseb. Zarotniki so nameravali s silo odvesti ministrskega predsednika in zborničnega predsednika, nato pa prisiliti sultana, da razpusti parlament in prekliče ustavo. Dve evropski velevalsti sta znali za zaroto.

Kritičen položaj v Jeruzalemu.

Odstavljeni ortodoksni patriarh Damianos namerava ustanoviti neodvisen arabski patriarhat. V Damianosovo obrambo se zbira v Palestini na tisoče Arabcev. Pred guvernerjevo palačo so bile velik demonstracije.

SPOPAD MED BOLGARI IN GRKI.

V Klabuči pri Monastiru so se hoteli polastiti Bolgari cerkve. Spopadli so se z Grki. Bilo je več žrtev. Vojaštvo je zopet napravilo red.

FRANCOSKI DIJAKI V PRAŠKI MESTNI HIŠI.

Praga, 21. jan. Včeraj se je vršil v mestni hiši oficijelni sprejem francoskih dijakov, ki so bili prišli k slavnosti petstoletnice Kutnohorskega dekreta. Zbran je bil ves mestni svet. Francoske dijake je vodil praški konzul francoske republike, Colomiés, ki je v svojem nagovoru poudarjal, da se obiski Francozov na Češkem vedno gosteje vrstijo, kajti beseda Praga navduši srce vsakega Francoza, ki jo čuje izgovoriti. Francozi vedo, da imajo tu dobre prijatelje; oba naroda družijo ne le vezi pristranih simpatij, marveč tudi umetniške in gospodarske. Zaključil je svoj govor s »Slava Pragi!« — Odzdrav-

ljal je župan dr. Groš, ki je naglašal, s kakšnim navdušenjem da je češko ljudstvo sprejelo svoje mlade francoske prijatelje, ker zna ceniti vrednost prijateljstva s Francijo, ki so ga povzročile potreba in razmere. Obisk francoskega dijaštva janiči, da češko-francosko pobratimstvo ni prazna beseda, marveč da tudi francoska mladina stremi za čim ožjo zvezo obeh narodov. Končal je z vzklikom: »Vive la France!« — V imenu češkega narodnega sveta je govoril prof. Hautich, v imenu češkega vseučilišča rektor prof. Hejrovsky. Za francoske dijake se je zahvalil stud. Julien, ki je toastiral iskreni gojitvi češko-francoskega prijateljstva.

Darovi.

Izkaz »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« naravnost poslanih prispevkov, katere so a) nabrali: gg. Fran Stupica, c. kr. notar, št. Lenart v Slov. Goricah 50 K. Dr. Karol Chloupek, okr. zdravnik, Ljutomer, 35 K. Slovensko omizje v Sarajevu 29 K 84 vin. L. Cvetnič, iz nabiralnika I. 3 K 60 vin. — b) darovali: sl. županstvo Zagorje ob Savi 200 K; g. dr. Ed. Šavnik; za odbor »Dijaške kuhinje v Kranju« kot božično darilo slov. visokošolcem 50 K; sl. mestna obč. Kranj 50 K; sl. Posojilnica v Trnovem na Kranjskem 40 K; sl. mestno županstvo v Kamniku 20 K; g. dr. Val. Flerin v Črnomlju 10 K; g. Anton Reich, c. kr. ravnatelj glavne blagajne v Ljubljani 10 K; g. Ivan Škarja, dež. koncipist v Ljubljani 5 K; g. Franjo Zagar, Markovec pri Starem trgu 5 K; g. Štefan Klun, Ljubljana 4 K; g. dr. Jan Lenoč, odvetnik na Dunaju 3 K; gosp. Pravdo Rebek, veterinar, Pazin v Istri 3 K; g. Štefan Lapajne, c. kr. okrajni glavar v Ljubljani 2 K in g. L. Vozlič v Feldbachu 2 K. Skupaj 522 K 44 vin. — Darove sprejema in izkazuje blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v pok., Dunaj, III/3. Reissnerstrasse 27.

Razpis dopolnilnih volitev za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

Podpisana volilna komisija daje volilec trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na znanje, da se bo pred volilno komisijo vršila volitev ali z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic **28. januarja 1909** od devetih dopoldne do treh popoldne **v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani** (Šolski drevored, št. 2., I. nadstropje). Ob 3. uri popoldne se bo to glasovanje končalo.

Volitev se vrši javno. Volilcu se daje, kakor je že zgoraj omenjeno, na izvoljo, da voli ali a) ustno, ali b) da svoje može na glasovnici napisane osebno poda volilni komisiji, ali c) da s svojim imenom podpisano glasovnico pošlje c. kr. volilni komisiji **ter obenem odda oziroma priloži izkaznico**. Ta odposlatev se sme izvršiti po c. kr. pošti ali s posebnimi poslanci.

Glasovnice se smejo odprte ali zaprte oddajati ali dopošiljati. **Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčevega.**

Tisti volilci, ki volijo tako, da dopošiljajo napisane in podpisane glasovnice, morajo svoje glasovnice **z izkaznicami vred** tako poslati, da jih najkasneje do **28. januarja 1909 do 3. ure popoldne dobi c. kr. volilna komisija v Ljubljani.**

Po preteku časa, določenega za osebno oddajanje glasov, se bo takoj pričelo s štetjem glasov. Na glasovnice, dosepe med štetjem glasov, se ne bo nič več oziralo.

Zgoraj navedene tiskovine (izkaznice, glasovnice, razpis volitve), kakor tudi vse vloge volivcev na volilno komisijo se pošiljajo po pošti **poštne proste**, ako imajo na adresi pristavek: »V volitvenih zadevah trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani«.

Volilci I. volilne kategorije trgovinskega odseka dobe rujave glasovnice in volijo dva člana.

Volilci II. volilne kategorije trgovinskega odseka dobe modre glasovnice in volijo dva prava člana.

Volilci III. volilne kategorije obrtnega odseka dobe rumene glasovnice in volijo dva prava člana.

Volilci I. volilne kategorije obrtnega odseka dobe zelene glasovnice in volijo enega pravega člana.

Volilci II. volilne kategorije obrtnega odseka dobe rdeče glasovnice in volijo dva prava člana.

Volilci III. volilne kategorije obrtnega odseka dobe bele glasovnice in volijo štiri prave člane.

Volilci IV. volilne kategorije obrtnega odseka dobe višnjeve glasovnice in volijo dva prava člana.

Vsaka volilna kategorija voli sama zase njej pripadajoče število pravih članov. Opozarja se pa tu posebno, da se smejo volilci, ki imajo volilno pravico v enem odseku, voliti v vseh kategorijah **tistega odseka.**

Daljni pouk je v razpisu volitve, ki se dostavi vsakemu volilcu.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1909.

C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

172 2-2

Predsednik:

Kulavics I. r.

Kolodvorska restavracija (J. Schrey)

V soboto, dne 23. januarja 1909

KONCERT

„SLOVENSKE FILHARMONIJE“

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin.

Pri tej priliki nastavim izbornega štajerca iz Ormoških gor, pristnega **Kraškega terana**, iz Tomaja in občno priljubljen **cviček** iz vinogradov dr. Schmiermaula. Točilo se bode tudi izvrstno vino iz **Gumpoldskirchna** (Schlossberg).

Priporočam tudi **Pavljansko pivo iz kleti Saluator-Monakovo**, katero nastavim vsako soboto in nedeljo.

106 2

Saluator

gogr.

Josip Schrey, restavrater.

K obilni udeležbi se priporoča

1651

njih — Nikola Georgjević — potegne nož pa ga zasadi v prsa sodelavcu Blažu Jakovcu, ki se takoj mrtve zgrudi. Umorjeni je bil oče šest nedoraslih otrok.

— **Z demonstracijami na dunajskem Ringu** groze radi lex Axmann dunajski Čehi. Podpirali jih bodo baže tudi češki socialni demokratje. »Nemški« značaj Dunaja se kaže v vedno lepši luči.

— **Iz Bohinja.** Na praznik sv. Treh kraljev so imeli v Markeževem hotelu na Bohinjski Bistrici bohinjski mladeniči iz obeh dolin in s Koprivnika sestanek glede ustanovitve lastnih telovadnih odsekov. Sestanek se je vršil kot shod ondotnega izobraževalnega društva in ga je vodil g. poslanec Piber. Govoril je brat Podlesnik. Zbralo se je nad 100 mladeničev. Pouk se bo vršil na Bistrici, poučevati bo hodil vaditelj z Jesenice. Redno bo zahajalo k telovadbi tudi par mladeničev iz Srednje vasi, da bodo mogli potem sami podučevati doma. Odseka na Bistrici in v Srednji vasi se ustanovita v kratkem. Za uniformo se je izbrala narodna noša, za vse bohinjske odseke pa skupno ime »Planinski orel«. — Fantje, ki resno hrepenite po napredku in izobrazbi, vpišite se v telovadni odsek in naročite »Mladost«! Bohinj vsetransko napreduje, mi fantje naj pa zaostanemo? Krepro na delo in nič omahovati! Na zdar!

— **Proti iredentovcem.** Obravnava proti Mazzinijancem, kateri so bili aretirani v Pulju, se bo vršila v mesecu februarju v Rovinju ali pa v Trstu.

— **Nova poštna nabiralnica** je s 1. dnem t. m. začela poslovati na Kremenici ter bo imela zvezo s poštanim uradom na lgu na eni strani ter s pošto nabiralnico v Želimljah na drugi strani.

— **Osebnosti.** Matija Bevc, poštar v Bohinjski Bistrici, je imenovan za postarja 1. razreda ravnotam.

— **Reklama za avstrijska mesta.** Profesor Feliks Leibinger je z Dunaja odpotoval v Ameriko, da ondi s pomočjo skoptiških podob predava o najlepših mestih Avstrije.

— **247 milijonov kron** se je leta 1908 v Avstriji pokadilo, torej 5inpol milijona več kakor lani. Največ se je pokadilo dobrih cigar, 466 milijonov kosov boljših vrst, 208 milijonov portorik, 176 milijonov viržinji, 164 milijonov kub. Sport se je pokadilo 2inpol milijard, 350 milijonov dam, 145 milijonov memfis, 72 milijonov sultan. Vsega skupaj se je pokadilo v Avstriji 1.228.518.583 cigar, od tega na Češkem 422.488.480, na Nižjeavstrijskem 318 milijonov 465.803, na Moravskem 120 milijonov 731.352. Najhujši kadivci so Nižjeavstrijci kjer pride na vsako glavo 7 K 66 v. Cigaret se je pokadilo štirikrat toliko namreč 4.497.333.802.

— **Z Bučke.** Včeraj je bil pri volitvi župana in starešinstva izvoljen županom gospod France Veis, posestnik z Dolenje Radeljce. Svetovalcem so bili izvoljeni: Frančišek Selak z Bučke, Janez Kirar z Zaboršta, Alojzij Marušič z Dolenje Radeljce, Franc Žnideršič z Močvirja, Josip Kirar z Zaboršta. Vsi so vrli pristaši Slovenske Ljudske Stranke.

— **Smrt v tujini.** V Claridge, Pa., se je ubil v rovu 23letni Franc Šusteršič iz Šmihela pri Novem mestu. — V Winter Quarters se je ubil Slovenec Franc Mivec iz St. Jurija pod Kumom. — Umrl je v Ameriki Lovrenc Petruš z Dolenjskega.

— **Nagloma umrl** je na Dunaju cellist Robert Hausmann, ki je še preteklo nedeljo v Gradcu igral z velikanskim uspehom. Zadel ga je kap.

Štajerske novice.

š **Socialni tečaj v Ptuj.** V Ptuj se vrši dne 25. in 26. januarja socialni tečaj S. K. S. Z. za ptujski okraj. Vabimo vse naše somišljenike, moške in mladeniče, da za ta tečaj agitirajo in se ga tudi sami v obilnem številu udeležujejo. Pokažimo, da v ptujskem okraju nismo manj zavedni, kot v drugih okrajih, ampak da tudi tukaj stopamo s časom napredka.

š **Štajerski slovenski mladeniči** tudi pozimi delajo. Vedno bolj in bolj se vzbujajo po raznih krajih in vedno imamo za beleževati vesele vesti iz raznih krajev, kako se tu in tam gibljejo, da se tu in tam ustanovijo »Mladeniška zveza«. Zadnjo nedeljo se je vršil pri Sv. Tomažu mladeniški shod tomaževske župnije ob udeležbi 150 mladeničev, ki so z zanimanjem poslušali govornika iz Maribora o potrebi in namenu »Mladeniških zvez«. Takoj po shodu se je ustanovila »Mladeniška zveza«, ki ima že svoje prostore, dobi svojo knjižnico, časnike itd. Že takrat se je izrazila od več strani želja, da se naj za velikonedeljsko dekanijo naredi poseben mladeniški shod kedaj poletu. V kratkem, najbrž takoj v začetku meseca februarja, se ustanovi »Mladeniška zveza« v Veržetu. Tako pridejo na vrsto župnija za

župnijo, dokler ne bomo lahko rekli: Sedaj pa imamo v vsaki fari »Mladeniško zvezo«. Zato pa, dragi mladeniči širom slovenskega Štajerja: Le junaško na delo za Boga in domovino! Mladina! Naprej!

š **Dar štajerskega deželnega odbora nemškemu »Schulvereinu«.** Te dni je bilo v nemških listih poročilo, da je deželni odbor nakazal »Schulvereinu« v letnem proračunu dovoljenih 400 kron.

š **Prememba posesti.** Hišo bivšega župana Rakuscha na Glavnem trgu v Celju je kupil Jožef Krobath.

š **Umrl** je v Velenju rud. ravnatelj v pokopju Viljem Kamposch.

š **Pristaši »Narodne stranke« v zvezi z Nemci!** V Framu so pristaši »Narodne stranke« pri občinskih volitvah šli v boj zoper pristaše »Kmečke zveze« s pomočjo Nemcev in nemčurjev, da strmoglavijo svoje istorodce. In res, dobili so liberalno večino, ki izgleda tako-le: 2 trda Nemca, 1 Štajercijanec, 2 Nemcem prijazna, 2 slovenska naprednjaka in 1 nadstrankar, ki ima naročeno »Marburger Zeitung«. Tej pisani družbi stoje nasproti štirje naši. In »Narodni Dnevnik« si še upa to sramotno zmago proslavljati! To so lepi naprednjaki!

š **Duhovske spremembe.** Župnijo Reko je dobil č. g. Alojzij Gričnik, dosedaj kaplan pri Sv. Marku niže Ptuja.

š **O Muttersprache!** Pod tem naslovom prinaša »Grazer Tagespost« pismo nekega spodnještajerskega nemškutarja, ki je hodil v nemško šolo, katero jasno kaže, kako imenito se slovenski otroci v nemški šoli naučijo nemški. Pismo se glasi: »Pisen her Snajder majster imeti visen veribol kregen man gvont vdarniht dize bohen hamzinoh zajt oder bis zoder sunktak misens siken get sosniht sikensmir dize zwaj kronen siruk noha speter Pranhens nit digvan siken.« »Grazer Tagespost« se norčuje pri tem iz spodnještajerske (mariborske) nemščine, češ, da je pisec pisma iz tistega spodnještajerskega kraja, kjer raste »starker Bein« (ali kakor pravijo mariborski Nemci: »Berma starken barmen bein trinken.«) Da, da! O Muttersprache! ...

š **Služba okrajnega gozdarja v Kozjem.** V Kozjem na Štajerskem se je sistemiziralo mesto okrajnega gozdarja za glavarstvo brežiško, na kar se slovanski kompetenti opozarjajo. Zgodilo se je to menda popolnoma na tihem in se ne bo niti objavilo, samo da bi nam zopet vrnilo Nemca kot uradnika na to važno mesto. Nasilnosti nam Slovencem nenaklonjene vlade postajajo vedno bolj kričeče.

š **Nagloma je umrl** v Botričnici pri Sv. Jurju ob južni železnici 60 let stari Franc Ratajc. Zadel ga je najbrže kap.

š **Trte so pozeble** v mnogih krajih v ptujski okolici.

š **Nemci in bojkot.** Štajerska sekcija zveze avstrijskih industrijcev je izdala na svoje člane poziv, naj tožijo liste in osebe, ki pozivajo na bojkot, na odškodnino.

š **Poročnik zadel glavni dobiček.** Neki poročnik graške garnizije je zadel glavni dobiček turških sreč v znesku 600.000 K.

š **Strupene kače.** Lani se je poslalo kustosu zoologičnega oddelka »Joaneja« v Gradcu iz cele dežele 4269 glav od ubitih strupenih kač (gadov in modrasov). Deželni odbor daje za vsako glavo tudi letos 50 vinarjev nagrade.

š **Nesramnost.** Ptujski »Štajerc« je prinesel v predzadnji številki lažnjiv dopis o poslancu Pišku, v katerem trdi, da on ni glasoval proti pooblastilnemu zakonu. Mi se za lažnjive dopise ptujskega kljukca zelo malo brigamo, še manj pa naši vrli poslanci. Toda ker je ta obrekovalni list v zadnji številki to svojo trditve ponovil, moramo svetu povedati, da »Štajerc« — laže. Mnogo laži že ima na vesti, a najhujši pečat si je vtisnil z lažnjivim obrekovanjem poslanca Piškega. V stenografskem zapisniku beremo, da je proti pooblastilnemu zakonu glasoval tudi Pišek. Pomilujemo ga, ki ta list razširja, a še bolj pomilujemo one zaslepljene, ki ta list — plačajo.

š **Umrla** je dne 18. t. m. v St. Lorencu ob južni železnici gospa Marija Rozman roj. Gönitzer, soproga tamošnjega želez. predstojnika, G. Rozmana, stara 24 let, po kratki bolezni. Pokojnica je bila doma v Spodnjem Dravogradu. Njen mož je nevarno bolan v Horgasu.

š **Salezijanski zavod** baje nameravajo ustanoviti v Veržetu na Spod. Štajerskem.

Ljubljanske novice.

lj **Deželna vlada razpusti ljubljansko veteransko društvo.** Danes so se razširile po mestu govorice, da je deželna vlada kranjska razpustila tukajšnje veteransko društvo. Skoro nismo mogli verjeti tej vesti in vendar je resnična. De-

želna vlada je razpustila vedno velepatritično ljubljansko veteransko društvo, ker je veteransko društvo na svojem običnem zboru dne 11. oktobra sklenilo prispevati iz društvenega premoženja za spomenik žrtvam padlim 20. septembra in ker je določilo znesek za ranjence! Deželna vlada pravi, da vidi v tem »demonstrativno dejanje«, ki je v nasprotju s pravili društva. Obenem je cesar veteranskemu društvu odtegnil svoj protektorat in je preklicano dovoljenje, da sme društvo imeti na društveni zastavi cesarskega orla, na drugi kranjski deželni grb. Deželna vlada je razpustila veteransko društvo baje na podlagi § 24. postavbe z dne 15. novembra 1867. Ko je čestiti predsednik veteranskega društva, Mihalič, prijel od glave do nog, začel o razpustitvi društva, se je jokot kot otrok ter je vsled žalosti obolel, da je moral v posteljo. Deželna vlada že ni predložila g. Mihaliča v odlikovanje povodom cesarjevega jubileja, dasi je g. Mihalič brez dvoma eden najboljših patrijotov v Avstriji in za patrijotično misel velezaslužen, sedaj je pa razpustila še veteransko društvo. Čujemo, da bo g. Mihalič na cesarja pisal in mu razložil, da se je razpust izvršil na podlagi napačnih informacij.

lj **Magistrat na nogah.** Ves mestni magistrat je za volitve v trgovsko in obrtno zbornico na nogah. Od Zanka do višjih uradnikov in policajev se vse peha za glasovnicami. Policaji so hodili včeraj takoj za pismonošem in pobirali glasovnice tudi okoli branjev, policaj Potokar je pa pobiral celo nepodpisane glasovnice, češ, »da jih mora svetniku pokazati, ako so prav narejene«. Taka posla opravlja v Ljubljani mestna policija. O tem se bomo že še pomenili! Trgovci Mejač je pobiral glasovnice po Prešernovih ulicah. Govoril je o združenem nastopu Slovencev in tako res dobil precej glasovnic. Učitelj Šič je vzel neke glasovnice, ne da bi volivec vedel za to ter se cel dan vozil okoli z izvoščekom. Instalater in snažilec klosterskih pip Bažnik in ključavničar Pust sta pobirala glasovnice in pravila, da pobirata za Kregarja. Prosimo volivce, naj nam naznani vse, kar vedo o predrzno-stih liberalnih agitatorjev.

lj **Kapelnik »Slovenske Filharmonije«** gospod Talich se jutri poda na tritedenski dopust v svojo domovino. Med tem časom se udeležijo potovanja slavnega češkega kvarteta na lok in bo koncertiral 31. t. m. v Lipskem, potem v Monakovem in drugih večjih mestih. Godbo bo vodil za časa odsotnosti g. Talicha koncertni mojster g. Marcuzzi. Dne 14. februarja se vrne gospod Talich zopet v Ljubljano ter bo vodil »Slovensko Filharmonijo« do konca gledališke sezone. S 1. aprilom se simfonični orkester izpremeni v našim razmeram prikladnejšo godbo. Takrat gosp. Talich zapusti Ljubljano ter se poda na svoje novo mesto na Češko.

lj **Nauk za bodočnost.** Iz ekspozicij barona Schwarza in župana Hribarja je razvidno, da je župan 18. septembra izjavil dežel. predsedniku baronu Schwarzu, da ga večer glede na razburjenje, ki se je polastilo zaradi ptujskih dogodkov vsega slovenskega prebivalstva, zelo »skrbi«. Župan nadalje izjavlja, da ne more biti njegova krivda in tudi ni, ako mestna policija ni mogla preprečiti vseh izgrediv, kajti število 50 polic. stražnikov je gotovo preslabo, da bi moglo z uspehom zabraniti ekscese večtisočglave množice. Priznamo, da je bila policija res preslaba, da prepreči izgrede. Mi smo tudi takoj obsojali izgrede in jih obsojamo še danes, zato pa trdimo, da bi bil župan, ki ga je skrbelo, popolnoma pravilno postopal, ako bi bil že takoj 18. septembra ojačil z orožništvom policijo, še bolj prav bi pa bilo, ko bi ne bil samo naročil govornikom na protestnem shodu, da naj pomirjevalno vplivata, marveč če bi bil to sam na protestnem shodu storil. Mestna policija je napravila že 18. septembra zapaha v Selenburgovih in v Wolfvih ulicah, ki so ju pa prodrli demonstranti. Ko bi bila župan in pa podžupan se postavila pred zapaha in zaklicala razburjeni množici: Do tu in ne dalje!, bi najbrže ne bilo prišlo do izgrediv in do vporabe vojaštva. Prvi dan, 18. septembra, bi se bilo moralo nastopiti odločno, seveda nikakor ne s tisto neizurjeno brezobzirnostjo, s katero je nastopal del ljubljanskega vojaštva ob ljubljanskih septembrskih dogodkih. Kako hitro je 21. septembra prenehalo snemanje nemških napisov, ko je nastopil župan sam na Mestnem trgu pred Kendovo trgovino. Prepričani smo, ako bi bil to storil že na protestnem shodu in po njem, bi vojaške kroglice ne bile končale dveh mladih človeških življenj — — —

lj **V pravljicni noči** — 7. februarja. Za to čarobno noč, katero priredi glasbeno društvo »Ljubljana« v nedeljo, dne

7. februarja v »Unionu«, bodo združeni odseki preskrbeli bajne dekoracije. »Ljubljana« se ni strašila za res sijajno prireditev nobenih stroškov, zato bo sodeloval pri zabavi tudi celotni orkester »Slovenske Filharmonije«. Ta velika predpustna veselica bo slonela na bogatih domačih in drugorodnih pravljicah in je torej za kostumiranje jako obširno polje. — Pojasnila daje do sobote posebni odsek v pisarni »Unionovi« (vhod skozi Frančiškanske ulice pritličje na desno) od 7. do 8. ure zvečer, v nedejo pa od 10. do 12. ure dopoldne in od 4. do 6. ure zvečer. Oglašeni je že mnogo originalnih skupin.

lj **O mleku na ljubljanskem trgu** trdi »Naroč« pavšalno, da je posneto in mu voda prilita. Priznavamo, da so taki slučaji mogoči, ali ravno v navedenem slučaju moramo opozarjati magistratno gospodo, da živinozdravnik Ribnikar, ki so ga imenovali za tržnega komisarja, ne razume o presojanju živil mnogo, prav nič pa gotovo o mlekarstvu. Gospodje naj govorje takrat dalje, kadar si bodo nabavili strokovno izvežbanega tržnega komisarja, ki mu ne bo prvi namen politična agitacija za N. D. Z.

lj **Iz gledališke pisarne.** Danes se poje šestič in zadnji Puccinijeva opera »Madame Butterfly«. — V nedeljo popoldne ob treh se uprizori narodna igra s petjem »Legionarji« s sodelovanjem opernega zbora in orkestra Slovenske filharmonije. Cene so reprizne. — Zvečer se poje Bizetova opera »Carmen« (zadnjič). — V torek se igra izvirna predpustna igra o naprednem carju jutrove dežele in o parlamentu »Iz devete dežele«, spesni Jakob Dolinar; nato se uprizori prvič izvirni narodni igrokaz v treh dejanjih iz vaškega življenja, »Zaklad«, spisal Ksaverij Andrejev. — Dne 28. in 30. t. m. se uprizori operna noviteta »Warther«, uglašil Jules Massenet.

lj **Srebrno poroko** praznujeta danes ugledni naš someščan g. Hugon Eberl, solastnik domače tvornice barv »Brata Eberl«, in blaga njegova soproga Marija. Velečenjenima jubilatoma kličemo: Še dolgo vrsto srečnih let!

lj **Tajinstvena smrt.** K včerajšnji notici se nam poroča še sledeče: Mihael Pengre, mož nagloma umrle Marije, je prišel pred nekaj leti iz Amerike. Ko mu je umrla prva žena in zapustila 6 otrok, je vzel potem to. V drugem zakonu je prišel na svet en otrok. Pokojnica je bila že dvakrat vdova. Prvi mož je umrl naravne smrti, drugi je pa skočil v vodo. Pengre je živel od mešetarije. Nekaj časa sta živel s pokojno ženo v prijaznem razmerju, ko se je pa ona udala alkoholu, je postala med njima nesloga. Prepir in tepež je bil doma takorekoč na dnevnem redu in mož je moral večkrat na rokav občutiti žene ostre zobe. Tudi predvčerajšnjim je bilo tako. Skupno sta šla na semnjišče, potem v neki gostilni skupno obedovala in pila. Prišedši domov, si ga je žena še naknadno precej privoščila, nakar je nastal zopet prepir, in ko jo je mož pahnil od sebe, da je padla, je odšel v neko žganjarno. Ko je prišel domov, je našel ženo mrtvo, ležečo na hrbtu ob postelji na tleh. Moža je policija aretirala in ga izročila sodišču. Ker žena ni imela nobenega vidnega znaka kake poškodbe, se je vršilo danes sodniško raztelesenje. Sodnijski zdravniki so dognali, da Pengretova ni bila ubita, odnosno zadavljena, kakor je bil včeraj po mestu razširjen ljudski glas, marveč da je umrla za alkoholicius cronicus (kronični alkoholizem).

lj **Slovenska Filharmonija** koncertuje jutri v soboto od 8. do 12. ure zvečer v kolodvorski restavraciji (J. Schrey). Vstopnina 50 vin.

lj **Najden denar.** Navadno poročamo o izgubljenem denarju. Danes pa je prišel v naše uredništvo poštenjak, ki je povedal, da je našel denar na poti od Frančiškanske cerkve do justične palače.

lj **Nova slovenska trgovina.** Na Vodnikovem trgu (v nekdanji Nolljjevi hiši) otvori sedanjí nje lastnik prihodnje dni v preurejenih prostorih prodajalno moke pod firmo Janez Železnikar. G. Železnikar je znan Slovenec kot bivši trgovec s sukninim blagom v Lingarjevih ulicah. Priporočamo g. Železnikarja občinstvu najtoplejše!

lj **K predpustni veselici »Društva državnih uslužbencev«** v Ljubljani se naznanja slavnemu občinstvu, da je dala uprava hotela »Union« razum velike dvorane tudi vse druge sosednje lokale za jutrišnje plesno veselico občinstvu na razpolago.

lj **Umrl** so: Zonia Valland, trgovskega potnika hči, 13 mes. — Amelija Tomine, uradnikova žena, 82 let. — Julija Knaus, zasebnica, 28 let. — Milan Zajc, inženirjev sin, 2 leti.

lj **Čigava je blazinica?** Nekako pred enim tednom je prinesel in pomotoma od-

dal neki stranki v Knafovih ulicah nek do 15 let star deček malo svilnato blaznico, na kateri je bil na eni strani vdolan z rdečo svilo razcveten mak. Ker ni še nikogar ponjo, jo je stranka oddala pri magistratu, kamor naj pride pravi lastnik ponjo.

Iz bolnišnice zopet v bolnišnico. Ko je šel včeraj iz bolnišnice leta 1849 na Dobrovi rojeni samski delavec Jožef Tomšič peš domov, je na Tržaški cesti obnemogel in obležal. Policija ga je potem zopet odpeljala v bolnišnico.

Prijet je bil in svojemu polku v Celovcu izročen domobranec Arnošt Arko, rodom iz Šiške, kateri je pred dvema leti dezertiral.

MAŽARI VELEIZDAJALCI.

Košutovec Nagy Gyorgy sklicuje na dan 14. februarja v Debrecin veliko skupščino mažarskih revolucionarjev, da proslavi spomin na oni dan, ko so Mažari v Debrecinu proglasili, da so Habsburžani izgubili ogrski prestol. Na skupščini se bo konstituirala mažarska republikanska stranka. Svoj dohod do jvila je dvajset poslancev. Ali to ni veleizdaja?

Mladi morilec. Erfurtsko porotno sodišče je obsodilo na smrt 18-letnega Adama Komrodha, v 12-letno ječo pa 17-letnega Martina Richterja, ker sta usmrtila delavko Matildo Gross.

Grof Hompesch, znani politik nemškega katoliškega centra, je včeraj umrl.

Štirikratni morilec in samomorilec. Švicar bivši mesarski mojster Ivan Klausser v Atenah je zaklal svojo ženo in tri otroke, nato pa se sebi prerezal vrat. Klausser je bil pijanec in je vsled pijačevanja izgubil službo.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEHI IN JUGOSLOVANI.

Dunaj, 22. januarja. Včeraj so bili Jugoslovani ogorčeni le radi načina, kako je Kramar nastopil za Pacakovo predsedstvo v odseku za aneksijo Bosne in Hercegovine, ne da bi se dogovarjal z Jugoslovani. Pri današnji volitvi predsednika odseka je Pacak rekel, da z ozirom na Jugoslovane odklanja izvolitev, dr. Šušteršič je pa zagotovil Pacaka simpatij Jugoslovanov, nakar je bil Pacak izvoljen za predsednika z 30 glasovi od oddanih 33 glasov. Za podpredsednika sta izvoljena dr. Ebenhoch in grof Kolovrat. Volitev referenta je bila odgojena, vendar se čuje, da bo referent dr. Krek.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 22. januarja. V državnem zboru je bil danes soglasno sprejet nujni predlog poslanca Kalina glede preskrbe udov in sirot po v vojski padlih vojaki. Zbornica je vlado pozvala, naj tekom dveh mesecev predloži tozadevno postavbo. Nato je prišel na vrsto nujni predlog poslanca Mühlwertha o dijaških demonstracijah na dunajskem vseučilišču.

ČEŠKO-NEMŠKA ENKETA.

Dunaj, 22. jan. Kljub temu, da so Nemci odklonili udeležbo na češko-nemški enketi, baron Bienerth vztraja na enketi. Ako se mu enketa ponesreči, skoro gotovo državnemu zboru predloži načrte jezikovnega zakona z ozirom na češko-nemški spor.

RAZMERE NA OGRSKEM.

Dunaj, 22. januarja. Grof Apponyi se je pripeljal sem ter je poročal cesarju. Justha vsak čas pričakujejo. Razmere na Ogrskem so jako resne. Kartelno banko skoro gotovo ne bo mogoče ustanoviti, to sedaj Mažari že sami uvidevajo.

PIETREICH BARON.

Dunaj, 22. februarja. Bivši vojni minister pl. Pietreich je dobil baronstvo.

PRED VAŽNIMI DOGODKI V BEL-GRADU.

Belgrad, 22. januarja. Veliko pozornost je vzbujala med tukajšnjim diplomatskim zastopstvom dolga avdijenca angleškega poslanika pri kralju Petru. Pričakuje se, da se bo uspeh te avdijence pokazal v kakšni akciji srbske vlade.

GLEDALIŠČE POGORELO.

Mostar, 22. jan. Po neki diletantski predstavi je danes ponoči tukajšnje gledališče do tal pogorelo.

ZAhteve Srbije.

Belgrad, 21. januarja. Včeraj so v posebni konferenci na povabilo ministrskega predsednika Milovanovića voditelji strank vnovič določili zahteve Srbije, ki se v posebni noti pošljejo vevlastim.

PROTIZAROTA NA TURŠKEM.

Carigrad, 22. januarja. Policija je aretirala 28 oseb in dognala, da je v Turčiji 20.000 oseb zapletenih v zaroto, da zruši sedanjo ustavo, da odstrani ministre ter prisili sedanjega sultana, da se odpove. Sultanov sin je zapleten v zaroto.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 22. januarja.

Pšenica za april	12 69
Pšenica za oktober l. 1909.	10 82
Rž za april l. 1909.	10 02
Oves za april	8 52
Koruza za maj l. 1909	7 25

Efektiv: reizpr

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m. sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
21	9. zveč.	743.6	-2.3	sl. jvzh.	oblačno	
22	7. zjut.	45.2	-5.1	sr. svzh.		0.0
	2. pop.	44.3	-2.9		pol. obl.	

Srednja včerašnja temp. - 0'6°, norm. - 2'3°

203 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nepozabni soprog, oziroma oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jakob Bitenc

trgovca in posestnika

danes, v petek, dne 22. t. m., ponoči ob 1/4 l. uro po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umiranje, v 69. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo, dne 24. januarja 1909, ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti v Podgori št. 4 na župnijsko pokopališče v Št. Vidu.

Sv. maše se bodo brale v župni cerkvi v Št. Vidu in raznih drugih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Podgora pri Št. Vidu nad Ljubljano, dne 22. januarja 1909.

Marija Bitenc roj. Grum, soproga. — Janez, Franc, Jožef, Jakob, Pavel, Henrik, sinovi. — Marija, Ivanka, Rezika, hčere. — Alojzij Bitenc, brat. — Marijana Bernik, sestra. — Janez Rode, zet. — Antonija, Helena, sinah. — Vsi vnuki in vnukinje.

199 Zahvala. 1-1

Za vsestransko prisrčno sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba našega iskreno ljubljenega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, svaka, strica in zeta, gospoda

Ivana Kuralta

c. kr. sodnika v pokojju

zlasti za častno, prav sijajno in tolažilno spremstvo pri pogrebu premlega nam pokojnika in za krasne darovane vence, izrekamo p. n. vsem, ki so s tem sočustvovali ob naši nenadomestni izgubi, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo za posebno naklonjenost gospodu drž. in dež. posl. dr. Iv. Sušteršiču, potem za obilne obiske preč gospodu o. lazarištu dr. N. stranu, kakor gospodu dr. Levičniku, in za požrtvovalni trud čč. sestram od sv. Vincenca.

V Ljubljani, 22. januarja 1909.

Zalujoči ostali.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšje sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. 11.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskinje) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Juršič**, lekarnar. Pakrac št. 65 Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3146 10-5

Paulus-briket

najboljši Šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000 kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov priprosto kakor z navadnim premogom, le da je hitreje, bolje in dalje trajajoče.

Bohemia-premog

kosovnik in orehovnik, najboljšje vrste, brez prahu, brez kamenja, presejan in izbran, 5000 kalorij, tedaj brez konkurence. Pošilja se točno tudi izven Ljubljane, briket brez opazanja. Priporoča samozalagar **Josip Paulin**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, **Nova 3055 ulica št. 3.**

Proda se **nekoliko dobro ohranjenega** 186 2-1

Pohištva

pri zdravniku v Zormanovi hiši v Spod. Šiški.

Fotografski atelje

z velikimi stranskimi prostori

se išče v najem.

Lokali naj se nahajajo v najbolj prometnem kraju **Ljubljane**. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov 187 1-1

S. Segall, Trst, Borzni trg 7.

Oženjen hlapec

prednost ima tak brez otrok, ki razumi nekoliko nemško, ter je dober poljedelec in čegar žena se razumi na peko in rejo prašičev, **se sprejme** s 1. februarjem. Lastno stanovanje s popolno hrano, plače 480 kron in pa precente od prodaje. — **Graščina Širje pri Zid. mostu, Štajersko.** 198 3 1

Vabilo na domačo veselico

ki se vrši

jutri v soboto, 23. t. m.

v gostilni

pri **„Marčanu“**

na Rimski cesti šte. 19.

Vstopnina prosta.

Najizbornejša pijača ter izvrstna kuhinja.

K najobilnejši udeležbi vabi vse velečljene stalne goste, prijatelje in znance ter p. n. občinstvo sploh.

Veselošpovnanjem

Andrej Marčan, gostilničar.

183 1-1

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, ita.,

naznanja prečastili duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovšeka, **Kolodvorske ulice št. 20.**

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10-letnega praktičnega dela pri ranjkih g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52-3

! POZOR !

- 50.000 PAROV ČEVLJEV ! -

4 pare čevljev za samo K 7.-.

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarn sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev globoko pod lastno ceno. Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplat, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po oblikah 164 3-2

Vsi štirje pari stanejo samo K 7.-.

Poljita se proti povzetju. — Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

P. LUST, Izvoz čevljev, Krakov 51.

Prodajalna

Budinek v Kranjski gori

se takoj

vsled smrti, z vsem blagom, zelo ugodno

proda ali odda za enajet let v najem.

Reflektant naj ima vsaj 10.000 K gotovine.

Prodajalna je staroznana, dobro vpeljana ter ima velikanski promet. —

Pojasnila daje: **Pavel Lamprecht, Beljak**

ali **E. Rooss, Kranj.**

185 3-1

Išč se GOSPICA

v večjem obrtu. dobro izvežbana v slovenski in nemški pisavi in knjigovodstvu. Plača po dogovoru. Vstop takoj. Ponudbe pismene. **Ivan Bernič, Lancovo p. Radovljica.** 184 3-1

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 3144 10 7

Delovanje izborna, uspeh siguran. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošila. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠICA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija).

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000 -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000 -